

OZNÁMENIE KOMISIE

Technické usmernenie k uplatňovaniu zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde

(C/2025/1596)

Obsah

	Strana
1. SPOLOČNÉ ZÁKLADY	3
1.1. Vymedzenie zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde a včasné vykonávanie tohto usmernenia	3
1.2. Prepojenie medzi právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a zásadou „výrazne nenarušiť“ ..	3
1.3. Hlavné zásady vyplývajúce z nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde	5
1.3.1. Vplyvy životného cyklu	6
1.3.2. Priame a nepriame vplyvy	6
1.3.3. Predchádzanie účinkom odkázanosti na určitého dodávateľa či komoditu	7
1.3.4. Najlepšie dostupné úrovne výkonnosti v oblasti životného prostredia a klímy	7
1.3.5. Súlad so všeobecnými klimatickými a environmentálnymi cieľmi uvedenými v právnych predpisoch EÚ	8
2. UPLATŇOVANIE SPOLOČNÝCH ZÁKLADOV	8
2.1. Keď je činnosť alebo aktívum zahrnuté v prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie	9
2.2. Činnosti a aktíva, ktoré nie sú zahrnuté v žiadnej prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie	10
2.3. Činnosti zosúladené s významným prínosom taxonómie EÚ a technickými kritériami preskúmania založenými na zásade „výrazne nenarušiť“	12
2.4. Finančné produkty implementované v rámci zložky Programu InvestEU, za ktorú je zodpovedný členský štát	12
2.5. Rozdiel medzi opatreniami a investíciami podporovanými zo strany Sociálno-klimatického fondu	12

Účelom tohto technického usmernenia je pomôcť vnútroštátnym orgánom pri príprave a vykonávaní ich sociálno-klimatických plánov v súlade s článkom 6 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ⁽¹⁾. Právomoc záväzne vykladať právo EÚ má len Súdny dvor Európskej únie.

Tento dokument vychádza zo spätnej väzby získanej počas výzvy na predkladanie podkladov k iniciatíve (od 30. apríla do 28. mája 2024) a z cieľovej konzultácie o návrhu usmernenia (od 18. júna do 23. augusta 2024).

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1).

V článku 7 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955¹ (nariadenie o Sociálno-klimatickom fonde) sa stanovuje, že zo Sociálno-klimatického fondu sa podporujú len opatrenia a investície, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“⁽²⁾ v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady⁽³⁾ (EÚ) 2020/852 (nariadenie o taxonómii) („výrazné narušenie plnenia environmentálnych cieľov“). V nariadení o Sociálno-klimatickom fonde sa výslovne odkazuje na článok 17 nariadenia o taxonómii, neuvádzajú sa v ňom však nasledujúce delegované akty a technické kritériá preskúmania (skríningu) na účely vykonávania nariadenia o taxonómii. V nariadení o Sociálno-klimatickom fonde sa namiesto toho uvádza, že Komisia by mala vydať technické usmernenie prispôbené rozsahu pôsobnosti fondu s cieľom usmerniť členské štáty a vysvetliť im, ako zabezpečiť súlad opatrení a investícií so zásadou „výrazne nenarušiť“⁽⁴⁾.

V tomto usmernení sa stanovujú podmienky, na základe ktorých môže Komisia konštatovať, že opatrenia a investície, ktorými sa financujú činnosti a aktíva oprávnené na podporu podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. V tomto usmernení sa stanovujú spoločné základy v zmysle nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, ktorých cieľom je vymedziť zásadu „výrazne nenarušiť“ (oddiel 1). Stanovujú sa v ňom aj nástroje a prístupy na uplatňovanie spoločných základov v praxi (oddiel 2). S cieľom vopred objasniť uplatňovanie nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde obsahuje toto usmernenie prílohy špecifické pre konkrétne odvetvia, zamerané na činnosti a aktíva, ktoré sú oprávnené na základe daného nariadenia.

Technickými usmerneniami nie je dotknuté uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o taxonómii, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, politiky súdržnosti a iných programov a nástrojov EÚ.

Toto usmernenie nebráni Komisii vykonať posúdenie zlučiteľnosti opatrení štátnej pomoci a nie sú ním dotknuté pravidlá štátnej pomoci. V prípade opatrení a investícií, ktoré predstavujú štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), musia členské štáty zabezpečiť súlad s podmienkami zlučiteľnosti uplatniteľného nástroja štátnej pomoci⁽⁵⁾. Odkaz na zásadu „výrazne nenarušiť“ sa uvádza pri mnohých, hoci nie všetkých nástrojoch štátnej pomoci. Na jednej strane sa môžu vyskytnúť prípady, keď daná činnosť alebo aktívum nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa tohto usmernenia, no štátnu pomoc vzťahujúcu sa na rovnakú alebo podobnú činnosť alebo aktívum možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, a to za predpokladu splnenia podmienok uplatniteľných pravidiel štátnej pomoci⁽⁶⁾. Na druhej strane môžu byť v pravidlách štátnej pomoci stanovené prísnejšie podmienky zlučiteľnosti, než sú podmienky stanovené v tomto usmernení, pokiaľ ide o environmentálne podmienky týkajúce sa podporovanej činnosti alebo aktíva. Mohlo by napríklad ísť o situáciu, keď sa štátna pomoc poskytuje, aby sa prispelo k cieľu ochrany životného prostredia, pričom v takomto prípade nestačí preukázať, že daná činnosť alebo aktívum výrazne nenaruša životné prostredie, no vyžaduje sa ich pozitívny prínos k ochrane životného prostredia⁽⁷⁾.

V tomto usmernení sa zohľadňuje aj cieľ Sociálno-klimatického fondu poskytovať členským štátom finančnú podporu na opatrenia a investície určené na podporu zraniteľných domácností, mikropodnikov a používateľov dopravy, ktorí sú obzvlášť postihnutí zahrnutím emisií skleníkových plynov zo sektora budov a z odvetvia cestnej dopravy do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES⁽⁸⁾ (smernica o ETS).

⁽¹⁾ Ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 písm. l) a odôvodnení 23 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, vnútroštátne opatrenia poskytujúce dočasnú priamu podporu príjmu zraniteľným domácnostiam a zraniteľným používateľom dopravy v súlade s článkom 4 ods. 3 sa považujú za opatrenia s málo významným predvídateľným vplyvom na environmentálne ciele a ako také by sa mali považovať za opatrenia, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽³⁾ Článok 6 ods. 5 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde.

⁽⁴⁾ Ako sa uvádza v odôvodnení 40 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, členské štáty by mali, ak je to uplatniteľné, zabezpečiť, aby sa takáto podpora poskytovala v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci.

⁽⁵⁾ Napríklad prípad, keď členský štát nadobudne osobné železničné koľajové vozidlá na naftový pohon s cieľom sprístupniť ich poskytovateľovi služieb vo verejnom záujme v rámci zákazky na poskytnutie služby vo verejnom záujme, by mohol byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci za predpokladu splnenia podmienok, ktoré sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave (Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1), a bez ohľadu na to, či tieto vozidlá spĺňajú kritériá kategórie „T21. Iné ako bezemisné alebo bimodálne železničné koľajové vozidlá“ podľa prílohy týkajúcej sa dopravy pripojenej k tomuto technickému usmerneniu.

⁽⁶⁾ V Usmerneniach o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky sa napríklad vyžaduje buď to, aby sa prostredníctvom vodíkovej čerpacej infraštruktúry zavedenej alebo modernizovanej vďaka štátnej podpore dodával výtlačne vodík z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkový vodík, alebo to, aby členský štát dôveryhodne preukázal smerovanie k cieľu do roku 2035 postupne prestať používať vodík nepochádzajúci z obnoviteľných zdrojov alebo iný ako nízkouhlíkový vodík; čo sa líši od prílohy týkajúcej sa dopravy pripojenej k tomuto usmerneniu, kde sa predpokladá, že výstavba a modernizácia vodíkových čerpacích staníc je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, a to bez ohľadu na uhlíkovú intenzitu dodávaného vodíka.

⁽⁸⁾ Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

1. SPOLOČNÉ ZÁKLADY

1.1. Vymedzenie zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde a včasné vykonávanie tohto usmernenia

Na účely tohto usmernenia sa uplatňuje vymedzenie zásady „výrazne nenarušiť“ v zmysle článku 17 nariadenia o taxonómii. V tomto článku sa vymedzuje, čo predstavuje „výrazné narušenie“ v prípade šiestich environmentálnych cieľov uvedených v článku 9 nariadenia o taxonómii.

Činnosť alebo aktívum ⁽⁹⁾ sa považuje za výrazne narúšajúcu/narúšajúce:

- zmierňovanie zmeny klímy, ak vedie k značným emisiám skleníkových plynov;
- adaptáciu na zmenu klímy, ak vedie k zvýšenému nepriaznivému vplyvu súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na samotnú činnosť alebo aktívum či na ľudí, prírodu alebo majetok;
- udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, ak poškodzuje dobrý stav alebo dobrý ekologický potenciál vodných útvarov vrátane povrchových a podzemných vôd, alebo dobrý environmentálny stav morských vôd;
- obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklácie, ak vedie k výrazným neefektívnostiam pri využívaní materiálov alebo pri priamom či nepriamom využívaní prírodných zdrojov alebo k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, alebo ak dlhodobé zneškodňovanie odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia;
- prevenciu a kontrolu znečisťovania, ak vedie k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody alebo pôdy;
- ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov, ak výrazne poškodzuje dobrý stav a odolnosť ekosystémov, alebo poškodzuje stav ochrany biotopov a druhov vrátane tých, ktoré sú záujmom Únie.

Za činnosti alebo aktíva, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, možno považovať len tie, ktoré sa na základe posúdenia nepovažujú za výrazne narúšajúce žiadny z týchto šiestich environmentálnych cieľov.

1.2. Prepojenie medzi právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a zásadou „výrazne nenarušiť“

Základným predpokladom prevencie výrazného narušenia týchto šiestich environmentálnych cieľov je dodržiavanie uplatniteľných únijnych a vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti životného prostredia. V záujme jednoduchosti sa preto v tomto usmernení a jeho prílohách neopakujú uplatniteľné právne požiadavky EÚ v oblasti životného prostredia. V usmernení a jeho prílohách sa stanovujú zásady a cielené kritériá, ktoré vychádzajú z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia a v prípade potreby ich aj dopĺňajú, s cieľom zabezpečiť, aby činnosť alebo aktívum výrazne nenarušali niektorý z cieľov uvedených v oddiele 1.1. Uplatňovanie zásad stanovených v tomto usmernení a kritérií uvedených v prílohách by malo byť primerané závažnosti predmetného narušenia spôsobeného aktívom alebo činnosťou.

⁽⁹⁾ V nariadení o Sociálno-klimatickom fonde sa odkazuje na opatrenia a investície, ktoré v konečnom dôsledku slúžia na podporu činností a aktív. V usmernení sa preto uvádzajú konzistentné odkazy na činnosti a aktíva.

Na preukázanie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“ možno použiť posúdenia vplyvu na životné prostredie (EIA), strategické environmentálne hodnotenia (SEA) či overenie zabezpečenia udržateľnosti a odolnosti proti zmene klímy, a to týmito spôsobmi:

- V prípade projektov, ktoré si vyžadujú EIA ⁽¹⁰⁾ v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ ⁽¹¹⁾ (smernica o EIA), sa postup EIA a závery o vplyve projektu na životné prostredie môžu použiť na preukázanie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“, ktorej uplatňovanie sa stanovuje v oddiele 2.
- V prípade projektov realizovaných v rámci plánov alebo programov, ktoré si vyžadujú SEA ⁽¹²⁾ v súlade so smernicou 2001/42/ES ⁽¹³⁾ (smernica o SEA), by postupy vykonávané na účely SEA mohli mať prínos z hľadiska preukázania súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“, ktorej uplatňovanie sa stanovuje v oddiele 2. V záujme preukázania súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“ je potrebné, aby sa posudzovanie vplyvov v rámci postupu SEA, a to vrátane zmysluplného zapojenia verejnosti do rozhodovania ⁽¹⁴⁾, vzťahovalo na všetky environmentálne ciele uvedené v článku 9 nariadenia o taxonómii.
- Výsledky zabezpečenia udržateľnosti a odolnosti proti zmene klímy ⁽¹⁵⁾, ktoré sa vyžadujú podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ⁽¹⁶⁾ (nariadenie o Programe InvestEU), počítajú sa s nimi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 ⁽¹⁷⁾ (nariadenie o Nástroji na prepájanie Európy) a považujú sa za relevantné vzhľadom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ⁽¹⁸⁾ (nariadenie o spoločných ustanoveniach), by mohli prispieť k preukázaniu súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“, ktorej uplatňovanie sa opisuje v oddiele 2.

⁽¹⁰⁾ Podľa smernice o IEA (smernica 2011/92/EÚ) sa musia veľké stavebné projekty alebo projekty rozvoja najprv posúdiť z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie. Posúdenie sa musí vykonať pred začatím projektu. Smernica o EIA sa týka širokého rozsahu verejných a súkromných projektov, ktoré sú stanovené v prílohách I a II k tejto smernici:

- Povinné posudzovanie EIA (príloha I): všetky projekty uvedené v prílohe I (napríklad diaľkové železničné trate, diaľnice) sa považujú za projekty s významným vplyvom na životné prostredie, a preto si vyžadujú EIA; alebo
- EIA podľa vlastného uváženia členských štátov na základe preskúmania (príloha II): v prípade projektov uvedených v prílohe II (napríklad projekty mestského alebo priemyselného rozvoja, cesty, rozvoj cestovného ruchu či kanalizačné a protipovodňové práce) musia vnútroštátne orgány určiť, či daný projekt bude predmetom EIA. Toto rozhodnutie sa prijíma prostredníctvom „postupu preskúmania“, v ktorom sa stanovujú účinky projektov na základe prahových hodnôt/kritérií alebo individuálneho preverovania. Na tento účel musia vnútroštátne orgány prihliadať na kritériá stanovené v prílohe III k smernici o EIA a na informácie, ktoré poskytol navrhovateľ projektu na základe prílohy II.A.

⁽¹¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽¹²⁾ Smernica o SEA sa vzťahuje na environmentálne hodnotenie plánov a programov, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie (napríklad v prípade plánov a programov týkajúcich sa využívania pôdy, dopravy, energetiky, odpadového hospodárstva a poľnohospodárstva). Pri rozhodovaní o tom, či plán a program patria do rozsahu pôsobnosti smernice o SEA, by mali byť splnené tieto štyri kritériá:

- sú predmetom prípravy alebo schvaľovania orgánom na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni;
- vyžadujú si legislatívne, regulačné alebo správne predpisy;
- sú pripravené niektorým z odvetví uvedených v článku 3 ods. 2 písm. a) danej smernice;
- stanovuje sa v nich rámec pre budúce povoľovanie projektov uvedených v prílohách I a II k smernici o EIA.

⁽¹³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

⁽¹⁴⁾ Znamená to, že verejnosť musí dostať včasnú a účinnú možnosť v primeraných časových rámcoch vyjadriť svoje stanoviská k návrhu plánu alebo programu a k sprievodnej environmentálnej správe, a to pred schválením plánu alebo programu, prípadne pred jeho predložením na legislatívny postup (článok 6 ods. 2 smernice o SEA).

⁽¹⁵⁾ Oznámenie Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ L 373, 16.9.2021, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38).

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

EIA a SEA môžu pomôcť pri posúdení, či je pravdepodobné výrazné narušenie ktoréhokoľvek zo šiestich environmentálnych cieľov, a pri preukázaní súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Podľa smerníc o EIA a SEA musia príslušné orgány prihliadať na výsledky EIA a SEA. Stále sa však môžu rozhodnúť realizovať projekt alebo opatrenie spôsobujúce výrazné narušenie. Naopak, v posúdení dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“, o ktorom sa píše v oddiele 2, sa vyžaduje, aby sa zo sociálno-klimatických plánov odstránili opatrenia a investície, ktoré by spôsobili výrazné narušenie jedného či viacerých zo šiestich environmentálnych cieľov.

Keďže základným predpokladom dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ je súlad s právnymi predpismi EÚ v oblasti životného prostredia, z rozpočtu EÚ nemožno financovať činnosti alebo aktíva, ktorých zákonnosť či náležitosť je priamo dotknutá rozhodnutím Komisie vydať odôvodnené stanovisko v súlade s postupom v prípade nesplnenia povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ. Ak sú činnosť alebo aktívum dotknuté rozhodnutím Komisie vydať odôvodnené stanovisko, daná činnosť alebo aktívum by sa stále mali považovať za spĺňajúce zásadu „výrazne nenarušiť“, a to za predpokladu, že ako také sú v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi EÚ. Nová stavba by napríklad mohla patriť do rozsahu pôsobnosti smernice o EIA, no danú smernicu možno členský štát, v ktorom sa táto stavba realizuje, nesprávne transponoval. V tejto situácii by mal členský štát ako základnú podmienku, ktorá slúži na preukázanie splnenia zásady „výrazne nenarušiť“, zabezpečiť, aby bol projekt v súlade so smernicou o EIA.

Zahrnutie niektorej činnosti alebo aktíva, na ktoré mali vplyv predchádzajúce kroky iniciované podľa článku 258 ZFEÚ (t. j. formálna výzva alebo prebiehajúce vyšetrovanie), do sociálno-klimatického plánu nemá vplyv na akékoľvek ďalšie kroky podniknuté Komisiou v rámci postupu v prípade nesplnenia povinnosti v zmysle zmluvy. Na činnosť alebo aktívum sa naďalej vzťahujú kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ uvedené v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia pripojených k tomuto usmerneniu, alebo, ak sa daná činnosť alebo aktívum neuvádzajú v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia, vzťahuje sa na ne posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ podrobne opísané v oddiele 2.2 tohto usmerňovacieho dokumentu.

Činnosť alebo aktívum s vplyvom na oblasti sústavy Natura 2000, ktoré sa opierajú o kompenzačné opatrenia v rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS⁽¹⁹⁾ (ďalej len „smernica o biotopoch“), môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že danými kompenzačnými opatreniami sa dosahuje čistý prínos k biodiverzite⁽²⁰⁾, majú miestne prepojenie s projektom⁽²¹⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania⁽²²⁾.

1.3. Hlavné zásady vyplývajúce z nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde

Na účely tohto usmernenia sa budú činnosti a aktíva považovať za zodpovedajúce zásade „výrazne nenarušiť“, ak spĺňajú tieto hlavné zásady: zohľadňujú vplyvy životného cyklu (1.3.1), zohľadňujú priame a nepriame vplyvy (1.3.2), zabráňujú účinkom odkázanosti na určitého dodávateľa či komoditu (1.3.3), vykazujú najlepšie dostupné úrovne výkonnosti v oblasti životného prostredia a klímy (1.3.4) a zabezpečujú súlad so všeobecnými klimatickými a environmentálnymi cieľmi uvedenými v právnych predpisoch EÚ (1.3.5). V tejto súvislosti je dôležité uviesť, že by sa mala venovať pozornosť zabezpečeniu primeranosti uplatňovania kritérií zásady „výrazne nenarušiť“, a to v tom zmysle, že treba predchádzať iba výraznému narušeniu.

⁽¹⁹⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7). Ďalšie špecifikácie týkajúce sa výkladu článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch sú uvedené v oznámení Komisie Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).

⁽²⁰⁾ Merateľný pozitívny vplyv („čistý prínos“) k biodiverzite v porovnaní so situáciou pred realizáciou projektu. Podľa oznámenia Komisie Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch sa konkrétne kompenzačné pomery pri jednotlivých projektoch určujú individuálne (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).

⁽²¹⁾ Územie vybrané na kompenzáciu by sa malo nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do globálneho kompenzačného fondu, ktorý by nezabezpečoval konkrétne, účinné a merateľné opatrenia súvisiace s dotknutým biogeografickým regiónom.

⁽²²⁾ Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyškolení vedeckí pracovníci, a to podľa metodiky posudzovania pokroku a výsledkov, ktoré by sa mali otvorene oznámiť verejnosti a príslušným orgánom. Monitorovanie by sa malo vykonávať počas celého trvania projektu.

Tieto zásady sú základom kritérií stanovených v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia k tomuto usmerneniu (oddiel 2.1), pričom sa týkajú aj tých činností a aktív, na ktoré sa tieto prílohy nevzťahujú (oddiel 2.2). Tieto zásady sú v súlade s požiadavkami taxonómie EÚ (oddiel 2.3.) a s osobitnými podmienkami objasnenými v oddiele 2.4. Napokon sa vzťahujú aj na opatrenia presahujúce rámec investícií (oddiel 2.5.).

1.3.1. Vplyvy životného cyklu

Mali by sa zväziť environmentálne vplyvy činnosti alebo aktíva počas ich celého životného cyklu. Na základe článku 17 nariadenia o taxonómii by sa „významná škoda“ v kontexte tohto usmernenia mala posudzovať s prihliadnutím na environmentálne vplyvy samotnej činnosti alebo aktíva a environmentálne vplyvy výrobkov a služieb poskytovaných danou činnosťou počas ich životného cyklu, a to predovšetkým s prihliadnutím na výrobu, používanie a koniec životnosti týchto výrobkov a služieb.

Na účely tohto usmernenia stačí skôr uplatniť posúdenie aspektov týkajúcich sa životného cyklu než vykonať posúdenie celého životného cyklu. V praxi to znamená, že sa nevyžadujú plnohodnotné (atribútové alebo konzekvenčné) analýzy životného cyklu (napr. vrátane nepriamych environmentálnych vplyvov technologických, hospodárskych alebo sociálnych zmien spôsobených danou činnosťou alebo aktívom). V prípade potreby a vhodnosti by sa však mohli použiť dôkazy z existujúcich analýz životného cyklu alebo posúdenia životného cyklu⁽²³⁾. Rozsah posudzovania dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ by mal zahŕňať všetky fázy životného cyklu, ako je fáza výroby alebo výstavby, fáza používania či fáza konca životnosti, a to všade tam, kde sa očakáva najväčšie narušenie.

Napríklad v posúdení vplyvov životného cyklu sa v prípade viacerých opatrení, ktoré sú podrobne opísané v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia (napr. B3.1, B4.1, T17), objasňuje zahrnutie kritérií vyžadujúcich, aby sa na opätovné použitie alebo recykláciu pripravil určitý podiel vzniknutého stavebného a demolačného odpadu, ktorý nemá nebezpečný charakter. Táto požiadavka vychádza z vedeckých analýz preukazujúcich, že z hľadiska životného cyklu má príprava odpadu na opätovné použitie alebo recykláciu namiesto iných alternatív nakladania s odpadom, ako je spaľovanie a skládkovanie, environmentálne prínosy.

1.3.2. Priame a nepriame vplyvy

Mali by sa zohľadňovať ako *priame*, tak aj *nepriame* vplyvy činnosti alebo aktíva⁽²⁴⁾. Priamymi vplyvmi sú vplyvy činností alebo aktív na úrovni projektu (napr. výstavba budovy) alebo na úrovni systému (napr. železničná sieť, systém verejnej dopravy), ku ktorým dochádza pri realizácii projektu. Nepriame vplyvy sú účinky, ktoré sa vyskytujú mimo uvedených projektov alebo systémov a môžu sa prejaviť až po realizácii, sú však náležite predvídateľné a relevantné.

Napríklad v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia sa v kritériách zásady „výrazne nenarušiť“ v záujme ochrany a obnovy biodiverzity a ekosystémov v rámci opatrenia B4.1 „Výstavba bytových a nebytových budov“ vyžaduje, aby nová budova zodpovedala hierarchii zmierňovania, a to:

- po prvé, minimalizovaním záberu a využívania pôdy, straty mestskej zelene a zástavby pôdy prostredníctvom návrhu projektu, napríklad efektívnejším využívaním existujúcich stavebných priestorov na zabezpečenie vysokokvalitného bývania, opätovným využívaním neobsadených, nedostatočne využívaných alebo nevyužívaných plôch a uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov pred zelenými pozemkami, recyklovaním pôdy a riešeniami inšpirovanými prírodou;
- po druhé, prijatím zmierňujúcich opatrení, medzi ktoré patrí napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, využívanie pôvodných druhov, používanie priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody;
- po tretie, pričom ide o krajnú možnosť v prípade zvyškového vplyvu, ktorý nemožno zmierniť, vykonávaním opatrení na obnovu s cieľom kompenzovať stratu mestských zelených plôch a ekosystémových služieb. Opatrenia na obnovu sa musia vykonávať na miestnej úrovni a prinášať prinajmenšom rovnocennú ekologickú hodnotu.

⁽²³⁾ Ako sú analýzy životného cyklu/posúdenie životného cyklu v rámci schémy pre environmentálne manažérstvo a audit [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) (Ú. v. EÚ L 342 22.12.2009, s. 1)].

⁽²⁴⁾ Tento prístup vychádza z článku 17 (Výrazné narušenie plnenia environmentálnych cieľov) nariadenia o taxonómii, v ktorom sa vyžaduje zohľadnenie environmentálnych vplyvov činností a výrobkov a služieb poskytovaných danou činnosťou počas ich životného cyklu.

V kritériách zásady „výrazne nenarušiť“ sa preto kombinujú opatrenia na riešenie priamych vplyvov (napr. minimalizovanie záberu a využívania pôdy, straty mestskej zelene a zástavby pôdy) a nepriamych vplyvov (napr. prijatie opatrení na zlepšenie infiltrácie vody a zníženie potenciálnych vplyvov stavby na hydrologický cyklus, ako je lepší odtok a nižšia infiltrácia).

1.3.3. Predchádzanie účinkom odkázanosti na určitého dodávateľa či komoditu

Činnosti a aktíva spĺňajúce zásadu „výrazne nenarušiť“ by nemali viesť k účinkom odkázanosti na určitého dodávateľa či komoditu, ktoré nie sú v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klímy (napr. odkázanosť na uhlík v súvislosti s využívaním fosílnych palív), alebo k účinkom, ktoré narušajú dlhodobé environmentálne ciele vzhľadom na hospodársku životnosť daných činností alebo aktív.

Napríklad v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia sa tým vysvetľuje, prečo sa opatrenie B8.3 *Zariadenia výlučne na fosílnu palivá vrátane vybavenia pozostávajúceho zo samostatných kotlov* považuje za opatrenie, ktoré nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.

1.3.4. Najlepšie dostupné úrovne výkonnosti v oblasti životného prostredia a klímy

V prípade hospodárskych činností alebo aktív, pre ktoré existuje technologicky a ekonomicky uskutočniteľná alternatíva s nízkym environmentálnym a/alebo klimatickým vplyvom a/alebo s vysokou klimatickou odolnosťou, by sa posúdenie negatívneho environmentálneho a/alebo klimatického vplyvu a/alebo nízkej klimatickej odolnosti v prípade každej činnosti alebo aktíva malo vykonať prostredníctvom posúdenia, či spôsobuje výrazné narušenie v absolútnom vyjadrení. Súčasťou tohto prístupu je posúdenie environmentálneho a/alebo klimatického vplyvu a/alebo klimatickej odolnosti činnosti alebo aktíva v porovnaní so situáciou bez negatívneho environmentálneho a/alebo klimatického vplyvu a/alebo bez zmeny klimatickej odolnosti. Vplyv sa neposudzuje v porovnaní s vplyvom inej existujúcej alebo plánovanej činnosti, ktorú by mohla daná činnosť alebo aktívum nahradiť.

V prípade činností a aktív, pri ktorých nie je k dispozícii technologicky a ekonomicky uskutočniteľná alternatíva s nízkym environmentálnym a/alebo klimatickým vplyvom a/alebo s vysokou klimatickou odolnosťou, by sa mal súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ preukázať prijatím najlepších dostupných úrovní výkonnosti v oblasti životného prostredia a/alebo klímy v danom odvetví ⁽²⁵⁾.

Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ stanovené pre rôzne opatrenia v prílohe týkajúcej sa dopravy objasňujú uplatňovanie tejto zásady.

- V opatrení T11 „Motorové vozidlá s pohonom na fosílnu palivá“ sa uvádza, že tieto mobilné aktíva „schopné fungovať výlučne s pohonom na fosílnu palivá“ sa považujú za aktíva, ktoré nie sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. V prípade týchto výrobkov možno na základe posúdenia vplyvu na absolútne podmienky považovať aj tie najefektívnejšie vozidlá s pohonom na fosílnu palivá za vozidlá, ktoré nie sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Je to tak z dôvodu existencie technologicky a ekonomicky uskutočniteľných alternatív s nízkym environmentálnym a/alebo klimatickým vplyvom, ktoré sú zahrnuté aj v prílohe (napr. bezemisné vozidlá rôznych kategórií).
- V opatrení T11 sa však uvádzajú aj výnimky, ktoré sú v danej prílohe zahrnuté ako opatrenia (napr. T9, T10). V týchto výnimkách sa za vozidlá, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, považujú nízkoemisné vozidlá rôznych kategórií, a to v prípade, „keď bezemisné vozidlá nemožno využiť ako cenovo dostupné alebo realizovateľné riešenie“.

⁽²⁵⁾ V prípade potreby sa pri určovaní najlepších dostupných úrovní výkonnosti v oblasti životného prostredia a/alebo klímy v danom odvetví môže prihliadať na osobitnú situáciu malých ostrovov a najvzdialenejších regiónov.

1.3.5. Súlad so všeobecnými klimatickými a environmentálnymi cieľmi uvedenými v právnych predpisoch EÚ

Podporované činnosti alebo aktíva by mali byť v súlade so všeobecnými cieľmi v oblasti klímy a životného prostredia stanovenými v právnych predpisoch EÚ. To znamená, že by mali byť v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klimateckej neutrality a adaptácie na zmenu klímy ⁽²⁶⁾ a s cieľmi stanovenými v právnych predpisoch EÚ v oblasti životného prostredia ⁽²⁷⁾.

Táto zásada napríklad objasňuje, prečo sa v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia neuvádzajú kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ v súvislosti so zmiernením zmeny klímy, ktoré sa týkajú viacerých činností považovaných za činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klimateckej neutrality, ako je T18. „Bezemisné koľajové železničné a električkové vozidlá alebo bezemisné koľajové vozidlá metra“ alebo E3. „Výroba elektriny alebo kombinovaná výroba tepla/chladu a elektriny zo solárnych systémov alebo fotovoltických tepelných hybridných slnečných kolektorov v oblastiach so zrýchlením výroby energie z obnoviteľných zdrojov“.

2. UPLATŇOVANIE SPOLOČNÝCH ZÁKLADOV

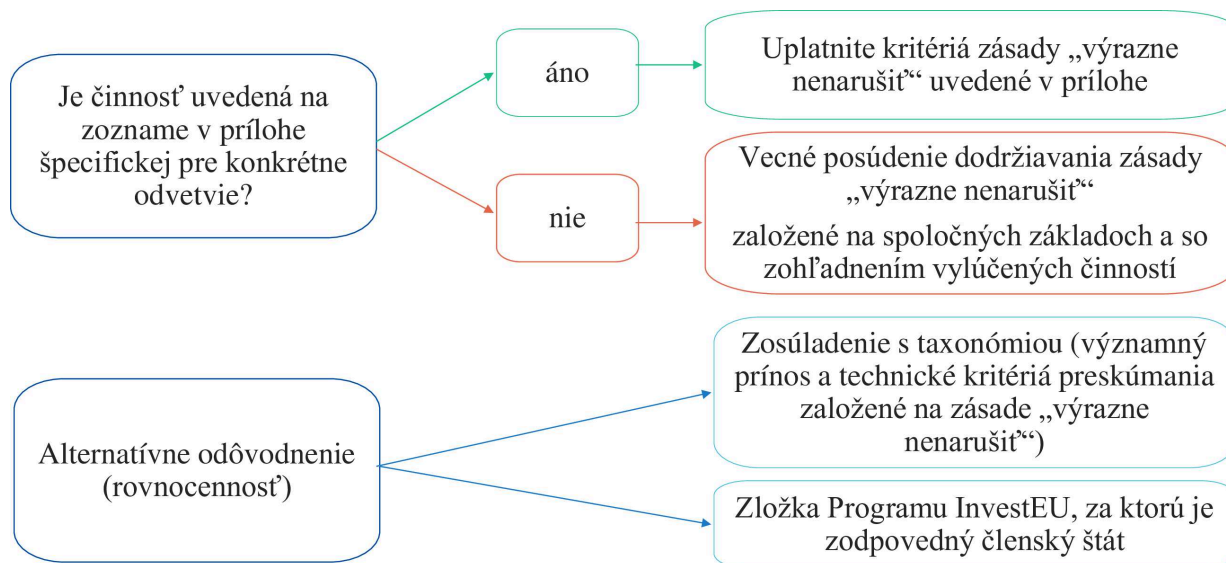
Súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ možno dosiahnuť rôznymi alternatívnymi spôsobmi:

- činnosti a aktíva zahrnuté v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia (2.1) by mali byť v súlade s opisom a kritériami zásady „výrazne nenarušiť“;
- činnosti a aktíva, ktoré nie sú zahrnuté v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia (2.2), by mali byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, a to na základe preukázania súladu s hlavnými zásadami a v relevantných prípadoch na základe použitia zoznamu vylúčených činností a aktív stanoveného v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia;
- činnosti, či už sú alebo nie sú uvedené v prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie, môžu ukázať súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“, a to preukázaním súladu s technickými kritériami preskúmania taxonómie EÚ, ktoré sa týkajú významného prínosu a zásady „výrazne nenarušiť“, ak je to uplatniteľné (2.3);
- finančné produkty implementované v rámci zložky Programu InvestEU, za ktorú je zodpovedný členský štát, musia spĺňať osobitné podmienky (2.4);
- uplatňovaním zásady „výrazne nenarušiť“ na opatrenia nad rámec investícií sa zaoberá osobitný oddiel (2.5).

⁽²⁶⁾ Ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimateckej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1), v prípade zásady „výrazne nenarušiť“ v súvislosti s cieľmi v oblasti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy.

⁽²⁷⁾ Pozri napríklad smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1) („rámcová smernica o vode“), smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3) („rámcová smernica o odpade“), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869 (Ú. v. EÚ L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>) („nariadenie o obnove prírody“).

Ďalej uvedená rozhodovacia schéma by sa mala zväžiť pri každom opatrení alebo investícii, na ktoré sa vzťahuje sociálno-klimatický plán.

Pri všetkých prístupoch by sa v relevantných prípadoch do míľnikov a cieľov súvisiacich s daným opatrením alebo investíciou mala zahrnúť osobitná podmienka, resp. podmienky týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“, aby sa zabezpečil súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa usmernenia Sociálno-klimatického fondu súvisiaceho so sociálno-klimatickými plánmi (C/2025/1597).

2.1. Keď je činnosť alebo aktívum zahrnuté v prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie

V prílohách k tomuto usmerneniu špecifických pre konkrétne odvetvia sa opisujú potenciálne činnosti alebo aktíva (neúplný opis), ktoré patria do rozsahu pôsobnosti Sociálno-klimatického fondu, a v relevantných prípadoch sa v nich uvádzajú kritériá zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré by sa mali uplatňovať v záujme súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. V prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia sa uplatňujú spoločné základy uvedené v oddiele 1, najmä hlavné zásady. V prílohách sa uvádzajú ilustračné dôkazy, ktoré možno použiť na preukázanie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Prílohy obsahujú tri kategórie činností.

- **Činnosti a aktíva bez dodatočnej podmienky týkajúcej sa zásady „výrazne nenarušiť“.** V prípade činností alebo aktív, ktoré sa vzhľadom na svoju povahu považujú za vyhovujúce, alebo ktoré majú malý, zanedbateľný alebo nemajú žiadny účinný alebo predvídateľný vplyv na šesť environmentálnych cieľov nariadenia o taxonómii, je súlad s opisom činnosti alebo aktíva v prílohe dostatočný na súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“. V prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia nie sú v prípade uvedených činností alebo aktív vymedzené žiadne ďalšie kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ a súladom s právnymi predpismi EÚ, keď je to uplatniteľné, sa zabezpečuje súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ v prípade šiestich environmentálnych cieľov. Patria sem napríklad činnosti alebo aktíva s veľmi nízkym alebo zanedbateľným environmentálnym vplyvom, ktoré svojou povahou predstavujú nízke riziko pre životné prostredie, ako sú niektoré sociálne a vzdelávacie činnosti. Niektoré činnosti alebo aktíva s veľmi malou alebo zanedbateľnou environmentálnou stopou si môžu vyžadovať vykonávanie súvisiacich činností s environmentálnou stopou. V takýchto prípadoch by sa mali uplatňovať podmienky týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“ súvisiace s danou činnosťou s environmentálnou stopou (pozri kategórie nižšie). Ak si napríklad uskutočnenie informačnej kampane (nízky alebo zanedbateľný vplyv na životné prostredie) vyžaduje zakúpenie vozidla, nákup vozidla by mal spĺňať kritériá zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré sú uvedené v prílohe týkajúcej sa dopravy pre príslušnú činnosť.
- **Činnosti a aktíva s podmienkami týkajúcimi sa zásady „výrazne nenarušiť“.** Táto kategória zahŕňa aktíva alebo činnosti, pri ktorých možno očakávať výrazné narušenie jedného alebo viacerých environmentálnych cieľov, ak nie sú splnené kritériá zásady „výrazne nenarušiť“. V prípade zostávajúcich environmentálnych cieľov bez podmienok týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“ sa právne predpisy EÚ považujú za dostatočné na zabezpečenie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Na zabezpečenie súladu uvedených činností a aktív so spoločnými základmi (oddiel 1) sa vyžaduje splnenie kritérií zásady „výrazne nenarušiť“. Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ a možné sprievodné opatrenia sú uvedené v prílohách k tomuto usmerneniu špecifických pre konkrétne odvetvia.

- **Vylúčené činnosti a aktíva.** Aktíva alebo činnosti považované za výrazne narúšajúce ktorýkoľvek zo šiestich environmentálnych cieľov nariadenia o taxonómii by sa nemali považovať za aktíva alebo činnosti, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Tieto činnosti alebo aktíva sa považujú za činnosti alebo aktíva, ktoré spôsobujú odkázanosť na určitého dodávateľa či komoditu alebo majú vplyv, ktorý nie je v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klímy a životného prostredia (pozri bod 1.3.3).

V závislosti od opatrenia alebo investície a rozhodnutia Komisie o príslušnom pláne Komisia očakáva, že väčšina jej overenia sa vykoná v rámci prvého míľnika alebo cieľa ⁽²⁸⁾. V prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia sa v prípade potreby uvádza aj orientačný zoznam dôkazov pre každé kritérium zásady „výrazne nenarušiť“, aby sa preukázal súlad s danou zásadou. Nie je to však povinné, keďže prijímateľ môže preukázať súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ poskytnutím podobných alebo rovnocenných dôkazov vrátane výsledkov EIA, SEA alebo zabezpečenia odolnosti proti zmene klímy/zabezpečenia udržateľnosti (pozri oddiel 1.2), pokiaľ sa tak účinne preukáže súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“.

2.2. Činnosti a aktíva, ktoré nie sú zahrnuté v žiadnej prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie

Činnosti, ktoré nie sú uvedené v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia, by mali byť v súlade so spoločnými základmi stanovenými v oddiele 1.

V praxi by mali členské štáty preukázať súlad poskytnutím posúdenia dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“, pričom pri predkladaní svojich sociálno-klimatických plánov použijú štruktúru v tabuľke 1. Po prvé, v posúdení by sa malo potvrdiť, že dané činnosti alebo aktíva nie sú na zozname vylúčených činností a aktív z príloh špecifických pre konkrétne odvetvia. Po druhé, z posúdenia by mal vyplývať záver, že nedošlo k žiadnemu výraznému narušeniu ktoréhokoľvek z environmentálnych cieľov v centrálnom stĺpci, a malo by ním poskytnúť vysvetlenie a odôvodnenie argumentácie v treťom stĺpci. S cieľom zabezpečiť, aby boli činnosti a aktíva v súlade so spoločnými základmi uvedenými v oddiele 1, môžu členské štáty použiť sprievodné opatrenia a investície.

V prípade potreby by sa mala poskytnúť ďalšia analýza a/alebo podporné dokumenty na doloženie odpovedí na otázky uvedené v zozname v tabuľke ⁽²⁹⁾. Ak Komisia nemôže odôvodniť a overiť absenciu výrazného narušenia, dané činnosti alebo aktíva nemožno považovať za činnosti alebo aktíva, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.

Tabuľka 1

Kontrolný zoznam pre posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“

Otázka	Áno/Nie	Odôvodnenie absencie výrazného narušenia s prihliadnutím na základy stanovené v oddiele 1.
Vylúčené činnosti a aktíva: Nachádza sa daná činnosť alebo aktívum na zozname vylúčených činností a aktív v niektorej prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie?		Ak je odpoveď „áno“, toto opatrenie sa nebude považovať za opatrenie, ktoré je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde.
Zmierňovanie zmeny klímy: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum povedú k značným emisiám skleníkových plynov?		
Adaptácia na zmenu klímy: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum povedú k zvýšenému nepriaznivému vplyvu súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na samotné opatrenie alebo na ľudí, prírodu či majetok?		

⁽²⁸⁾ Ďalšie objasnenia spôsobov posudzovania podmienok týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“ sa uvádzajú v usmernení pre sociálno-klimatické plány (Ú. v. EÚ C, C/2025/1597, 25.3.2025, ELI: C/2025/1597/oj).

⁽²⁹⁾ Tento proces vychádza z procesu uplatňovaného v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa opisuje v oznámení Komisie Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ C, C/2023/111, 11.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/111/oj>).

Otázka	Áno/Nie	Odôvodnenie absencie výrazného narušenia s prihliadnutím na základy stanovené v oddiele 1.
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum poškodí: i) dobrý stav alebo dobrý ekologický potenciál vodných útvarov vrátane povrchovej a podzemnej vody; alebo ii) dobrý environmentálny stav morských vôd?		
Prechod na obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum: i) povedú k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo ii) povedú k významným neefektívnostiam pri priamom alebo nepriamom využívaní akéhokoľvek prírodného zdroja ⁽¹⁾ v ktorejkoľvek fáze jeho životného cyklu, ktoré nie sú minimalizované primeranými opatreniami, alebo iii) spôsobia výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia v súvislosti s obehovým hospodárstvom ⁽²⁾ ?		
Prevenca a kontrola znečisťovania: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum povedú k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok ⁽³⁾ do ovzdušia, vody alebo pôdy?		
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov: Očakáva sa, že činnosť alebo aktívum: i) výrazne poškodí dobrý stav ⁽⁴⁾ a odolnosť ekosystémov; alebo ii) poškodí stav ochrany biotopov a druhov vrátane tých, ktoré sú záujmom Únie?		

⁽¹⁾ Prírodné zdroje zahŕňajú energiu, materiály, kovy, vodu, biomasu, vzduch a pôdu.

⁽²⁾ Viac informácií o celi obehového hospodárstva možno nájsť v odôvodnení 27 nariadenia o taxonómii.

⁽³⁾ Znečisťujúca látka je látka, vibrácia, teplo, hluk, svetlo alebo iný kontaminant prítomný v ovzduší, vo vode alebo v pôde, ktorý môže byť škodlivý pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 10 nariadenia o taxonómii.

⁽⁴⁾ V súlade s článkom 2 bodom 16 nariadenia o taxonómii „dobrý stav“ znamená vo vzťahu k ekosystému, že ekosystém sa nachádza v dobrom fyzikálnom, chemickom a biologickom stave alebo má dobrú fyzikálnu, chemickú a biologickú kvalitu, dokáže sa sám reprodukovat alebo obnovovať a nemá narušené zloženie druhov, štruktúru ekosystému ani ekologické funkcie.“

Odôvodnenie môže napríklad vychádzať z týchto situácií:

- činnosť alebo aktívum nemajú z hľadiska svojej povahy žiadny alebo majú len málo významný predvídateľný narušujúci vplyv na environmentálny cieľ na základe hlavných zásad uvedených v pododdieli 1.3, a preto sa ako také považujú za činnosť alebo aktívum, ktoré sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ pre daný cieľ;
- činnosť alebo aktívum sa uplatnením sledovania označuje ako opatrenie podporujúce zmenu klímy alebo environmentálny cieľ a jeho koeficient je 100 % ⁽³⁰⁾, a preto sa považuje za činnosť alebo aktívum v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ z hľadiska príslušného cieľa;

⁽³⁰⁾ Metodika stanovená v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 by sa mala použiť na sledovanie výdavkov Sociálno-klimatického fondu (odôvodnenie 23 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde).

- c) činnosť spĺňa technické kritériá preskúmania stanovené v delegovaných aktoch, ktorými sa dopĺňa nariadenie o taxonómii, pokiaľ ide o „významný prínos“ k jednému zo šiestich environmentálnych cieľov, a ako taká sa považuje za činnosť, ktorá je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde z hľadiska príslušného cieľa;
- d) výsledky EIA, SEA a zabezpečenia udržateľnosti alebo odolnosti proti zmene klímy, ako sa uvádza v oddiele 1.2.

Uvedené odôvodnenia možno podľa potreby použiť na jeden alebo viacero cieľov. Ak sa nevzťahujú na všetky ciele, pri ostatných cieľoch sa musí uviesť odôvodnenie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“.

2.3. Činnosti zosúladené s významným prínosom taxonómie EÚ a technickými kritériami preskúmania založenými na zásade „výrazne nenarušiť“

Na účely tohto usmernenia sa činnosť považuje za činnosť, ktorá je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, ak spĺňa technické kritériá preskúmania, pokiaľ ide o „významný prínos“, a nespôsobuje výrazné narušenie podľa delegovaného aktu EÚ o taxonómii⁽³¹⁾, a to podľa týchto článkov nariadenia o taxonómii⁽³²⁾: článok 10 ods. 3, pokiaľ ide o zmierňovanie zmeny klímy, článok 11 ods. 3, pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy, článok 12 ods. 2, pokiaľ ide o udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, článok 13 ods. 2, pokiaľ ide o prechod na obehové hospodárstvo, článok 14 ods. 2, pokiaľ ide o prevenciu a kontrolu znečisťovania a článok 15 ods. 2, pokiaľ ide o ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov.

2.4. Finančné produkty implementované v rámci zložky Programu InvestEU, za ktorú je zodpovedný členský štát

Na účely finančných produktov implementovaných v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov v súlade s nariadením o InvestEU, ako sa uvádza v článku 11 ods. 4 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde, Komisia pokladá uplatňovanie technického usmernenia k zabezpečovaniu udržateľnosti pre Fond InvestEU (2021/C 280/01) v spojitosti s uplatňovaním príslušných politík implementujúcich partnerov týkajúcich sa vykonávania nariadenia o Fonde InvestEU (predovšetkým rámec EIB pre environmentálnu a sociálnu udržateľnosť, Plán pre klimatickú banku na roky 2021 – 2025 od skupiny EIB, dokument EBOR z roku 2019 „Environmentálna a sociálna politika“ a dokument „Metodika stanovenia súladu EBOR s Parížskou dohodou“) za dostatočný dôkaz preukazujúci neprítomnosť výrazného narušenia v zmysle článku 7 ods. 3 nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde.

Dohody o zárukách s implementujúcimi partnermi (okrem skupiny EIB a EBOR) musia v náležitých prípadoch zahŕňať ustanovenia na účely zosúladenia s technickými kritériami preskúmania stanovenými v delegovaných aktoch o taxonómii pre príslušný environmentálny cieľ, alebo musia mať podobné kritériá ako predtým spomínaná politika skupiny EIB, respektíve sa v nich musia uplatňovať všeobecné ustanovenia technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o Sociálno-klimatický fond.

2.5. Rozdiel medzi opatreniami a investíciami podporovanými zo strany Sociálno-klimatického fondu

V porovnaní s investíciami majú opatrenia v súlade s tým, ako sú vymedzené v usmernení pre sociálno-klimatické plány, špecifické vlastnosti. V prípade niektorých opatrení môže byť ťažšie kvantifikovať ich priamy a primárny nepriamy vplyv. Na jednej strane opatrenia v niektorých odvetviach vrátane bývania, dopravy a energetiky majú potenciál výrazne prispieť k zelenej transformácii, môžu však prinášať aj riziko výrazného narušenia viacerých environmentálnych cieľov v závislosti od toho, ako sú navrhnuté. Na druhej strane je pravdepodobné, že opatrenia v iných odvetviach (napr. informačné, vzdelávacie, osvetové a poradenské činnosti, prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím) budú predstavovať obmedzené riziko poškodenia životného prostredia, a to nezávisle od ich potenciálneho prínosu k zelenej transformácii.

⁽³¹⁾ Delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021 (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1) (delegovaný akt o klíme) a delegované nariadenie (EÚ) 2023/2486 z 27. júna 2023 (Ú. v. EÚ L, 2023/2486, 21.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj) (delegovaný akt o životnom prostredí).

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>) (nariadenie o taxonómii).

Zásada „výrazne nenarušiť“ by sa preto mala na individuálnom základe uplatňovať na opatrenia financované zo Sociálno-klimatického fondu v súlade s týmto usmernením. Ak sa na základe opatrenia môže zopakovať očakávaný vplyv činnosti/aktíva, na ktoré sa vzťahuje zásada „výrazne nenarušiť“ (napr. vytvorenie daňového stimulu na nákup elektrických vozidiel), mali by sa uplatňovať prílohy špecifické pre jednotlivé odvetvia (pozri 2.1.). V prípade absencie krytia v prílohách špecifických pre konkrétne odvetvia by sa mala vyplniť tabuľka uvedená v oddiele 2.2, a to aj vtedy, ak sa neočakáva, že opatrenie spôsobí výrazné narušenie. Takisto možno vždy uplatňovať kritériá taxonómie EÚ v súlade s oddielom 2.3.

Budovy a výroba a uskladňovanie energie z obnoviteľných zdrojov

V tejto prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie sa stanovujú kritériá pre neúplný zoznam činností alebo aktív, ktoré majú byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa oddielu 2.1 Technického usmernenia k zásade „výrazne nenarušiť“ pre Sociálno-klimatický fond. Na základe Vylúčených činností sa zároveň podporuje vykonávanie prístupu uvedeného v oddiele 2.2 usmernenia.

Tabuľka je štruktúrovaná takto:

- V stĺpci 1 s názvom „Činnosti a aktíva“ sa opisujú potenciálne činnosti a aktíva, ktoré patria do rozsahu opatrení a investícií v oblasti budov.
- V stĺpci 2 nazvanom „Kritériá zásady ‚výrazne nenarušiť‘“ sú uvedené kritériá pre zásadu „výrazne nenarušiť“, ktoré musí každá činnosť alebo aktívum splniť, aby boli v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.
- V stĺpci 3 s názvom „Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady ‚výrazne nenarušiť‘“ sa uvádzajú ilustratívne dôkazy, ktoré možno použiť na preukázanie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“.

Tabuľka 1

Budovy

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Činnosti na zvyšovanie povedomia		
B1. Činnosti a aktíva súvisiace s poskytovaním informácií, vzdelávania, osvetu a poradenstva o nákladovo efektívnych opatreniach, investíciách a dostupnej podpore na obnovu budov, energetickú efektívnosť a dekarbonizáciu vrátane úspor energie a znižovania energetickej chudoby.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
Obnova		
B2. Individuálne opatrenia týkajúce sa energetickej obnovy budov		
Činnosť spočíva v jednotlivých opatreniach ⁽¹⁾ , pokiaľ spĺňajú minimálne požiadavky stanovené pre jednotlivé komponenty a systémy v uplatniteľných vnútroštátnych opatreniach, ktorými sa vykonáva smernica (EÚ) 2024/1275 (smernica o energetickej hospodárnosti budov) ⁽²⁾ , a v náležitých prípadoch sú zaradené do dvoch najviac zastúpených tried energetickej účinnosti alebo do vyšších tried stanovených v delegovanom akte, v súlade	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
s nariadením (EÚ) 2017/1369 (nariadenie o energetickom označovaní) ⁽³⁾ a delegovanými aktmi prijatými podľa uvedeného nariadenia: a) pridanie izolácie do existujúcich prvkov pláštá, akými sú vonkajšie steny (vrátane zelených stien), strechy (vrátane zelených striech), povaly, pivnice a prízemia (vrátane opatrení na zabezpečenie vzduchotesnosti, opatrení na zmiernenie účinkov tepelných mostov a lešení), a výrobkov na aplikáciu izolácie do pláštá budovy (vrátane mechanických upevnení a lepidiel); b) výmena existujúcich okien za nové energeticky efektívne okná; c) výmena existujúcich vonkajších dverí za nové energeticky efektívne dvere; d) nahradenie existujúcich svetelných zdrojov energeticky efektívnejšími svetelnými zdrojmi; e) inštalácia, výmena, údržba a/alebo oprava vykurovacích, vetracích a klimatizačných zariadení, elektrických varných a chladiacich zariadení a systémov na ohrev vody vrátane zariadení súvisiacich so službami diaľkového vykurovania s vysokoenergeticky účinnými technológiami; f) inštalácia kuchynského a sanitárneho vodovodného príslušenstva s nízkou spotrebou vody a energie, ktoré vyhovuje technickým špecifikáciám stanoveným v dodatku E k prílohe I k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) 2021/2139, ktorým sa dopĺňa nariadenie (EÚ) 2020/852 ⁽⁴⁾, a v prípade sprích použitie sprích s miešacou batériou, sprchových ventilov a kohútikov s maximálnym vodným tokom 6 litrov/min, čo je potvrdené existujúcim označením na trhu Únie; g) inštalácia vonkajších systémov na ochranu pred slnkom, ako sú tienidlá, rolovacie alebo skladacie okenice.		

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
B3. Energetická obnova existujúcich budov ⁽³⁾		
B3.1. Akákoľvek obnova budovy zlepšujúca energetickú hospodárnosť budovy, ktorá presahuje rámec jednotlivých opatrení týkajúcich sa energetickej obnovy budov uvedených v kategórii B2 alebo ktorá presahuje rámec inštalácie nástrojov a zariadení na meranie, reguláciu a kontrolu energetickej hospodárnosti budov uvedených v kategórii B5.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY 1. V prípade významnej obnovy ⁽⁴⁾ jednotlivých budov s úžitkovou podlahovou plochou nad 2 000 m² alebo budov, alebo stavebných jednotiek k tvoriacich súčastí toho istého projektu s celkovou úžitkovou podlahovou plochou aspoň 2 000 m² sa na úrovni projektu uskutoční uspokojivá analýza letného prehriatia alebo analýza preukazujúca, že nedochádza k zvýšeniu chladenia. 2. V prípade významnej obnovy jednotlivých budov s úžitkovou podlahovou plochou aspoň 5 000 m² alebo jednotiek budovy, ktoré sú súčasťou toho istého projektu, s celkovou úžitkovou podlahovou plochou aspoň 5 000 m², ktoré sa nachádzajú na pozemku s identifikovaným významným rizikom povodní, ktorý nie je primerane chránený vnútroštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi opatreniami v oblasti manažmentu povodňových rizík: a) orgán verejnej správy začal proces plánovania s cieľom vypracovať primerané opatrenia na zmiernenie povodní na ochranu dotknutého územia ALEBO b) daná významná obnova zahŕňa primerané opatrenia na zmiernenie povodní slúžiace na ochranu jednotlivých budov alebo predmetného majetku alebo je takýmto primeranými opatreniami sprevádzaná.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY 1. Uspokojivá analýza prehriatia alebo preukázanie zmiernenia (zníženie rizika prehriatia alebo zníženia spotreby alebo potrieb chladenia) na základe dostupnej národnej metodiky, prednostne v súlade s článkom 4 a prílohou I k smernici o energetickej hospodárnosti budov ⁽⁵⁾. 2. Identifikácia územia s významným povodňovým rizikom by sa mala opierať o mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracované vnútroštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi (ktoré môžu, ale nemusia byť súčasťou národných, regionálnych alebo miestnych územných plánov). V prípade položky 2a) by dôkaz o tom, že plánovanie alebo opatrenia na zmiernenie povodní sú v súlade s príslušným(-i) plánom(-mi) manažmentu povodní, mohol obsahovať jeden z týchto prvkov: — dôkaz o tom, že príslušný orgán verejnej správy predložil žiadosť o zákonné povolenie na vykonanie potrebných opatrení na zmiernenie povodní, — štúdia uskutočniteľnosti, predbežný návrh alebo konečný návrh, ktoré sú v platnosti (t. j. sú súčasťou plánovacieho procesu, v ktorom príslušný orgán verejnej správy udelil povolenie), — vyčlenenie potrebného rozpočtu zo strany príslušného orgánu verejnej správy na realizáciu opatrení na zmiernenie povodní, — zverejnená verejná súťaž na opatrenia na zmiernenie povodní, — podpísaná zmluva na projektovanie a/alebo výstavbu opatrení na zmiernenie povodní. Pre položku 2b): dôkaz môže zahŕňať doklad o tom, že bol vymenovaný kvalifikovaný alebo certifikovaný odborník, ktorý navrhol opatrenia na zmiernenie povodní, alebo že príslušný orgán vydal územné alebo stavebné povolenie, ktoré sa vzťahuje na plánované opatrenia na zmiernenie povodní.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO Namiesto: a) významnej obnovy ⁽⁸⁾ jednotlivých budov s úžitkovou podlahovou plochou nad 2 000 m² a budov alebo jednotiek budovy, ktoré sú súčasťou toho istého projektu, s celkovou úžitkovou podlahovou plochou nad 2 000 m² alebo b) obnovy ⁽⁹⁾ jednotlivých budov alebo jednotiek budovy s úžitkovou podlahovou plochou nad 2 000 m² a budov alebo jednotiek budovy, ktoré sú súčasťou toho istého projektu s celkovou úžitkovou podlahovou plochou nad 2 000 m²,	Opatrenia na zmiernenie povodní by mali vychádzať z posúdenia povodňového rizika, ktoré zahŕňa budovu a príslušný pozemok, alebo by mali byť navrhnuté v súlade s európskymi, vnútroštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi právnymi predpismi alebo príslušnými úradnými usmerneniami o zmiernení povodní. V prácach by sa mali zohľadniť najmä tie oblasti, ktoré sa nachádzajú pod predpokladanou hladinou povodňovej vody, a riadenie odtoku vody. Daná budova alebo nehnuteľnosť by mohli byť oslobodené od povinnosti, aby zahŕňali primerané protipovodňové opatrenia alebo aby boli takýmito opatreniami sprevádzané, ak to nie je právne, ekonomicky, technicky alebo funkčne možné. Dôkazom toho môže byť: — dôkaz o zákonných obmedzeniach (napr. kultúrne dedičstvo, zákonné obmedzenia na pozemkoch v okolí budovy, obmedzenia územného plánovania atď.), — správa alebo analýza od kvalifikovaného alebo certifikovaného odborníka potvrdzujúca negatívne účinky na konštrukčnú integritu budovy, ktoré by boli spôsobené opatreniami na zmiernenie povodní, — správa alebo analýza od kvalifikovaného alebo certifikovaného odborníka potvrdzujúca negatívne účinky na prístupnosť, požiarnu ochranu alebo zdravie a bezpečnosť obyvateľov budovy v dôsledku opatrení na zmiernenie povodní. PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO V prípade i): Audit pred demoláciou alebo pred obnovou na základe uplatniteľných vnútroštátnych alebo miestnych metodík, alebo alternatívne na základe prílohy F k Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie. V prípade ii): — Recyklovaný odpad: hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kilogramoch).

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	platia tieto kritériá: i. V prípade a): pred vykonaním akýchkoľvek prác na budovách sa vykoná audit pred demoláciou alebo audit pred obnovou ⁽¹⁰⁾. Audit je založený na uplatniteľných vnútroštátnych alebo miestnych metodikách. Alternatívne sa v rámci auditu uplatňuje príloha F k Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie ⁽¹¹⁾. ii. V prípade a) a b): najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (podľa hmotnosti v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES ⁽¹²⁾), sa pripraví na opätovné použitie ⁽¹³⁾ alebo sa recykluje ⁽¹⁴⁾. Spätne zasypávanie ⁽¹⁵⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu.	— Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: — doklady o doručení celkového množstva odpadu dovezeného do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kilogramoch) (t. recyklácia, spätne zasypávanie, skládkovanie atď.), — odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou alebo auditu pred obnovou.
B3.2. Aktíva alebo činnosti na obnovu budov určených na ťažbu, skladovanie, prepravu alebo výrobu fosílnych palív.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
Stavebníctvo		
B4. Výstavba nových budov		
B4.1 Výstavba obytných a neobytných budov Všetky prvky v novej budove musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v tejto prílohe.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY 1) Nové budovy sa nenachádzajú na pozemkoch, ktoré boli v mapách povodňového rizika a povodňového ohrozenia vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch označené ako územia s významným rizikom povodní, pokiaľ projekt nezahŕňa primerané opatrenia na manažment povodní alebo ak daný projekt nie je takýmito opatreniami sprevádzaný. 2) Na úrovni projektu sa musí vykonať uspokojivá analýza letného prehriatia alebo potrieb chladenia na základe vnútroštátnej metodiky v súlade s prílohou I k smernici o energetickej hospodárnosti budov.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY 1) Identifikácia územia s významným povodňovým rizikom by sa mala opierať o mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracované vnútroštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi (ktoré môžu, ale nemusia byť súčasťou národných, regionálnych alebo miestnych územných plánov). 2) Uspokojivá analýza prehriatia alebo preukázanie obmedzených potrieb chladenia na základe dostupnej vnútroštátnej metodiky, prednostne v súlade s článkom 4 a prílohou I k smernici o energetickej hospodárnosti budov.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO a) Ak činnosť zahŕňa demoláciu už existujúcich stavebných prác, vykoná sa audit pred demoláciou ⁽¹⁶⁾. Audit je založený na uplatniteľných vnútroštátnych alebo miestnych metodikách. Alternatívne sa v rámci auditu uplatňuje príloha F k Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie ⁽¹⁷⁾. b) Najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (hmotnosť v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES), sa pripraví na opätovné použitie ⁽¹⁸⁾ alebo sa recykluje ⁽¹⁹⁾. Spätne zasypávanie ⁽²⁰⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV 1. Nová budova nie je postavená na jednom z týchto druhoch pozemkov: a) pozemky vymedzené ako mokrade alebo rašeliniská bez ohľadu na to, či budú mať daný status aj po 1. januári 2025; b) trvalé trávne porasty v lokalitách Natura 2000 v čase predloženia projektu; c) pozemky zodpovedajúce vymedzeniu lesa ⁽²¹⁾. 2. Nová budova musí dodržiavať hierarchiu zmierňovania vplyvov: a) po prvé, minimalizácia záberov pôdy a jej využívania, strata mestskej zelene a zabezpečenie pôdy v dôsledku návrhu projektu, napríklad efektívnejším využívaním existujúcich stavebných plôch na zabezpečenie kvalitného bývania, reaktiváciou voľných, nedostatočne využívaných alebo nevyužívaných plôch a uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov ⁽²²⁾ pred zelenými lúkami ⁽²³⁾, recykláciou pôdy a prírodnými riešeniami;	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO V prípade a): Audit pred demoláciou na základe uplatniteľných vnútroštátnych alebo miestnych metodík, alebo alternatívne na základe prílohy F k Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie. V prípade b): - Recyklovaný odpad: Hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kilogramoch). - Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: Odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: - doklady o doručení celkového množstva odpadu dovezeného do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kilogramoch) (t. j. recyklácia, spätne zasypávanie, skládkovanie atď.), - odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: Kritériá by sa mali interpretovať na základe dostupných dôkazov. Ak neexistuje dôkaz o tom, že plocha bola vymedzená ako typ pozemku uvedený v kritériách, predpokladá sa, že prijímatelia spĺňajú kritériá. K dispozícii sú tieto dôkazy: V prípade 1a) a 1b): - Informácie, ktoré by členské štáty mali zozbierať do 1. januára 2025 v rámci svojich strategických plánov SPP ⁽²⁴⁾. - Prehliadač sústavy Natura 2000 a portál Grassland watch. - Národné databázy rašelinísk. Ak nie sú k dispozícii žiadne národné databázy, môže sa použiť Globálna databáza rašelinísk Centra rašelinísk v Greifswalde. - Informácie o využívaní pôdy, ktoré by členské štáty mali zozbierať do roku 2026 v rámci svojich povinností podľa nariadenia (EÚ) 2018/841 (nariadenie LULUCF) ⁽²⁵⁾, vrátane rašelinísk a mokradí.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) po druhé, prijatie zmierňujúcich opatrení, napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, využívanie pôvodných druhov, priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody; c) po tretie, ako posledná možnosť a v prípade zostatkového vplyvu, ktorý nie je možné zmierniť, realizácia opatrení zameraných na obnovu s cieľom kompenzovať stratu mestskej zelene a ekosystémových služieb. Opatrenia zamerané na obnovu sa musia realizovať na miestnej úrovni a musia vytvárať aspoň rovnakú ekologickú hodnotu.	V prípade 1c) — Údaje z Európskeho informačného systému o lesoch (FISE) založené na vnútroštátnych vymedzeniach by sa akceptovali ako platný dôkaz, kým nebudú v systéme FISE k dispozícii štandardizované údaje o rozlohe lesov na základe návrhu nariadenia Komisie o rámci monitorovania lesov. V prípade 2): — Správa od odborníka alebo úradný dokument, napr. faktúra alebo certifikát, ktorý dokazuje, že opatrenia uvedené v hierarchii zmierňovania opísanej v kritériách boli vykonané.
B4.2. Aktíva alebo činnosti na výstavbu budov určených na ťažbu, skladovanie, prepravu alebo výrobu fosílnych palív.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
Prístroje a zariadenia na meranie, reguláciu a kontrolu energetickej hospodárnosti budov, dodávok energie a spotrebičov		
B5. Inštalácia, údržba a oprava prístrojov a zariadení na meranie, reguláciu a kontrolu energetickej hospodárnosti budov		
Inštalácia, údržba a/alebo oprava prístrojov a zariadení na meranie, reguláciu a kontrolu energetickej hospodárnosti budov vrátane: a) zónových termostátov, inteligentných termostátových systémov a senzorického vybavenia vrátane ovládania na základe pohybu a denného svetla; b) systémov automatizácie a riadenia budov, systémov energetického manažérstva budov, systémov regulovania osvetlenia a systémov energetického manažérstva; c) inteligentných meračov plynu, tepla, chladu a elektriny; d) fasádnych a strešných prvkov s funkciou solárnej clony alebo regulácie slnečného žiarenia vrátane tých, ktoré podporujú rast vegetácie.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
B6. Inštalácia, údržba a oprava zariadení v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov		
Inštalácia, údržba a/alebo oprava zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mieste ⁽²⁶⁾ ako súčasť technického systému budovy vrátane: a) solárnych fotovoltických systémov a pomocných technických zariadení; b) solárnych panelov na ohrev teplej vody a pomocného technického vybavenia; c) tepelných čerpadiel ⁽²⁷⁾; d) veterných turbín a pomocného technického vybavenia; e) perforovaných solárnych kolektorov a pomocného technického vybavenia; f) zásobníkov tepelnej alebo elektrickej energie a pomocného technického vybavenia; g) výmenníka tepla/systému na rekuperáciu tepla; h) geotermálnych tepelných čerpadiel a pomocného technického vybavenia.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
B7. Vykurovacie systémy na biomasu		
B7.1 Inštalácia a údržba vykurovacích systémov na tuhú biomasu v existujúcich budovách.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Vykurovacie systémy na biomasu musia: — byť zaradené do dvoch najviac zastúpených tried energetickej efektívnosti ⁽²⁸⁾ alebo — byť zaradené do vyšších tried v súlade s nariadením o energetickom označovaní ⁽²⁹⁾ a delegovanými aktmi prijatými podľa tohto nariadenia. PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Vykurovacie systémy na biomasu musia: a) byť automaticky plnené peletami;	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Listinné dôkazy by mali obsahovať: — Certifikát označujúci triedu energetickej účinnosti kotla, ako je vymedzená v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2015/1187 ⁽³⁰⁾, alebo pece, ako je vymedzená v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2015/1186 ⁽³¹⁾. PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: V prípade a) je na faktúre alebo v technických špecifikáciách ohrievača uvedené, že je automaticky plnený peletami.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) umiestnené v zónach kvality ovzdušia, v ktorých nie sú prekročené úrovne tuhých častíc (PM_{2,5} alebo PM₁₀) v okolí ovzduší, ako je stanovené v smernici (EÚ) 2024/2881 ⁽³²⁾ (smernica o kvalite okolitého ovzdušia); c) spĺňať referenčné hodnoty (tuhé častice) stanovené v prílohe V k nariadeniu Komisie (EÚ) 2015/1189 ⁽³³⁾.	V prípade b) dôkaz, že v zóne kvality ovzdušia, v ktorej má byť kotol nainštalovaný, nedošlo za posledných päť rokov k žiadnemu prekročeniu PM_{2,5} a/alebo PM₁₀, alebo k ich prekročeniu došlo len počas jedného roka. Dôkazy by sa mali zakladať na verejných údajoch uvedených na webovom sídle Európskej environmentálnej agentúry pre príslušné zóny kvality ovzdušia (úroveň NUTS-2) na základe smernice o kvalite okolitého ovzdušia. V prípade c) informačný list výrobku, v ktorom sa uvádza, že úroveň emisií tuhých častíc je nižšia ako referenčné hodnoty stanovené v prílohe V k nariadeniu Komisie (EÚ) 2015/1189.
B7.2 Inštalácia vykurovacích systémov na tuhú biomasu v novopostavených budovách	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
B8. Zariadenia poháňané fosílnymi palivami		
B8.1 Inštalácia hybridných vykurovacích systémov v existujúcich budovách vrátane pridania vykurovacieho systému založeného na obnoviteľných zdrojoch energie k existujúcemu vykurovaciemu systému na fosílna palivá	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Inštalujú sa iba hybridné vykurovacie systémy s vykurovacím systémom založeným na obnoviteľných zdrojoch energie, ktoré pokrývajú aspoň polovicu ročných potrieb tepla ⁽³⁴⁾ , a to bez ohľadu na to, s ktorou kategóriou „činností a aktív“ hybridný vykurovací systém súvisí.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Tieto informácie by mohli zahŕňať príslušnú kapacitu generátorov energie z obnoviteľných a z neobnoviteľných zdrojov, typ obnoviteľnej energie (napr. solárna energia alebo teplo z okolitého prostredia), teplotný režim krajiny súvisiaci s klímou a vodnými zdrojmi. V prípade väčšiny výrobkov sú dané údaje k dispozícii v rámci požiadaviek stanovených v nariadení (EÚ) 2024/1781 ⁽³⁵⁾ a nariadení o energetickom označovaní ⁽³⁶⁾ . Energetické potreby by mohol vypočítať inštalatér vykurovacieho systému alebo architekt, alebo by sa mohli odhadnúť na základe aktualizovaného energetického certifikátu, energetického auditu alebo pasportu obnovy budovy. Ak energetické potreby nemožno vypočítať, ako náhradné riešenie možno uviesť splnenie kritérií na základe technických listov výrobkov, v ktorých sú uvedené príslušné výkony dvoch generátorov, ktoré spolu tvoria hybridné vykurovacie systémy, pričom v takom prípade by mal výkon vykurovacieho systému založeného na obnoviteľných zdrojoch energie predstavovať aspoň polovicu výkonu vykurovacieho systému využívajúceho fosílna palivá.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
B8.2 Inštalácia hybridných vykurovacích systémov v novostavbách	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
B8.3 Zariadenia poháňané výlučne fosílnymi palivami vrátane inštalácie samostatných kotlov	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
B9. Pripojenie na siete diaľkového vykurovania a chladenia		
Podpora pripojenia na siete diaľkového vykurovania a chladenia	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Pripojenie k systému diaľkového vykurovania alebo chladenia, ak systém: a) možno zaradiť do kategórie účinného centralizovaného zásobovania teplom a chladom v súlade s článkom 26 smernice o energetickej efektívnosti ⁽⁷⁾ alebo b) spĺňa požiadavky stanovené v článku 26 ods. 5 smernice o energetickej efektívnosti a pripojenie nemá za následok zvýšenú spotrebu fosílnych palív.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY V prípade a) certifikát, že systém centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom možno zaradiť do kategórie účinného centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom v súlade s článkom 26 smernice o energetickej efektívnosti; V prípade b) plán na zabezpečenie efektívnejšej spotreby primárnej energie, zníženie distribučných strát a zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov v dodávke h tepla a chladu v súlade s článkom 26 ods. 5 smernice o energetickej efektívnosti.

⁽¹⁾ Obnova pozostávajúca z dvoch alebo viacerých jednotlivých opatrení, ktorá sa kvalifikuje ako významná obnova podľa článku 2 bodu 22 smernice o energetickej hospodárnosti budov a príslušných vnútroštátnych predpisov, je súčasťou kategórie „Energetická obnova existujúcich budov“ (kategória B3.1.).

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj>).

⁽⁴⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenaruša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/2139/oj).

⁽⁵⁾ Obnova znamená, že sa zachová aspoň 50 % pôvodnej budovy.

⁽⁶⁾ Ako sa vymedzuje v článku 2 bode 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>): „významná obnova“ je obnova budovy v prípade, ak a) celkové náklady na obnovu v súvislosti s obalovou konštrukciou budovy alebo technickými systémami budovy presahujú 25 % hodnoty budovy, nezahŕňajúc hodnotu pozemku, na ktorom sa budova nachádza alebo b) sa obnovuje viac ako 25 % plochy obalovej konštrukcie budovy.

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

⁽⁸⁾ Ako sa vymedzuje v článku 2 bode 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

⁽⁹⁾ Ako sa vymedzuje v článku 2 bode 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>).

- ⁽¹⁰⁾ Audit pred demoláciou alebo audit pred obnovou je prípravná činnosť s cieľom 1. zozbierať a posúdiť informácie o kvalite a množstve stavebných výrobkov určených na opätovné použitie, stavebných odpadov a odpadov z demolácie s potenciálom prípravy na opätovné použitie a recykláciu, ako aj iných druhov stavebných odpadov a odpadov z demolácie, ktoré sa uvoľnia počas demolačných prác alebo obnovy, a 2. poskytnúť všeobecné a špecifické odporúčania týkajúce sa procesu demolácie alebo obnovy. Dôležitou súčasťou auditu pred demoláciou alebo auditu pred obnovou je aj identifikácia materiálov obsahujúcich nebezpečné látky alebo zmesi a materiálov, ktoré by mohli brániť opätovnému použitiu alebo recyklácii.
- ⁽¹¹⁾ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/d63d5a8f-64e8-11ef-a8ba-01aa75ed71a1/language-en>
- ⁽¹²⁾ Rozhodnutie Komisie z 3. mája 2000 nahrádzajúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).
- ⁽¹³⁾ Ako sa vymedzuje v článku 3 bode 16 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).
- ⁽¹⁴⁾ Ako sa vymedzuje v článku 3 bode 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).
- ⁽¹⁵⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „spätne zasypávání“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätne zasypávanie by mal nahradiť neodpadové materiály, mal by byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.
- ⁽¹⁶⁾ Audit pred demoláciou alebo audit pred obnovou je prípravná činnosť s cieľom 1. zozbierať a posúdiť informácie o kvalite a množstve stavebných výrobkov určených na opätovné použitie, stavebných odpadov a odpadov z demolácie s potenciálom prípravy na opätovné použitie a recykláciu, ako aj iných druhov stavebných odpadov a odpadov z demolácie, ktoré sa uvoľnia počas demolačných prác alebo obnovy, a 2. poskytnúť všeobecné a špecifické odporúčania týkajúce sa procesu demolácie alebo obnovy. Dôležitou súčasťou auditu pred demoláciou alebo auditu pred obnovou je aj identifikácia materiálov obsahujúcich nebezpečné látky alebo zmesi a materiálov, ktoré by mohli brániť opätovnému použitiu alebo recyklácii.
- ⁽¹⁷⁾ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d63d5a8f-64e8-11ef-a8ba-01aa75ed71a1/language-en>
- ⁽¹⁸⁾ Ako sa vymedzuje v článku 3 bode 16 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).
- ⁽¹⁹⁾ Ako sa vymedzuje v článku 3 bode 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).
- ⁽²⁰⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Rady 2008/98/ES: „spätne zasypávání“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätne zasypávanie musí nahradiť neodpadové materiály, musí byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.
- ⁽²¹⁾ „Les“ je pozemok s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a korunovým zápojom viac ako 10 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty in situ, s výnimkou pozemkov, ktoré sa využívajú prevažne na poľnohospodárske účely alebo ako pozemky v zastavanom území. Zahŕňa plochy so stromami vrátane skupín rastúcich stromov z prirodzeného zmladenia alebo plochy so stromami z umelej obnovy, ktoré ešte musia dosiahnuť minimálne hodnoty korunového zápoja alebo rovnocenný stupeň zakmenenia alebo minimálnu výšku stromov, vrátane akejkoľvek plochy, ktorá zvyčajne tvorí súčasť plochy lesa, ale na ktorej dočasne nie sú nijaké stromy v dôsledku ľudského zásahu, ako napríklad ťažby, alebo v dôsledku prírodných príčin, o ktorej sa však predpokladá, že sa znovu stane lesom.
- ⁽²²⁾ Pozemok v mestskej oblasti, na ktorom sa v minulosti uskutočnil rozvoj, ako je vymedzený v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽²³⁾ Pozemok, na ktorom sa predtým neuskutočnil žiadny mestský rozvoj; zvyčajne sa chápe ako okrajová časť existujúcej zastavanej oblasti, ako je vymedzené v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽²⁴⁾ V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).
- ⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>).
- ⁽²⁶⁾ V zmysle v konkrétnej budove alebo na konkrétnej budove alebo na pozemku, na ktorom sa daná budova nachádza, podľa článku 2 bodu 54 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie), (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

(²⁷) Inštalácia tepelných čerpadiel v miestach, kde sa nachádzajú vykurovacie systémy na fosílné palivá, podlieha kritériám podľa oddielu B8.1.

(²⁸) Na určenie toho, ktoré dve triedy sú najviac zastúpenými triedami energetickej efektívnosti, v ktorých na trhu figurujú aspoň niektoré výrobky, slúži Európsky register výrobkov s energetickým označením poskytujúci prehľad dostupných výrobkov na trhu (na základe oficiálnych údajov).

(²⁹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj>).

(³⁰) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1187 z 27. apríla 2015, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ, pokiaľ ide o označovanie kotlov na tuhé palivo a zostáv kotla na tuhé palivo, doplnkových ohrievačov, regulátorov teploty a solárnych zariadení energetickými štítkami (Ú. v. EÚ L 193, 21.7.2015, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/1187/oj).

(³¹) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1186 z 24. apríla 2015, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ, pokiaľ ide o označovanie lokálnych ohrievačov priestoru energetickými štítkami (Ú. v. EÚ L 193, 21.7.2015, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/1186/oj).

(³²) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (prepracované znenie), Ú. v. EÚ L, 2024/2881, 20.11.2024, s.1, <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj>

(³³) Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1189 z 28. apríla 2015, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn kotlov na tuhé palivo (Ú. v. EÚ L 193, 21.7.2015, s. 100, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1189/oj>).

(³⁴) V súlade s článkom 17 ods. 15 a odôvodnením 14 smernice o energetickej hospodárnosti budov.

(³⁵) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

(³⁶) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1).

(³⁷) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

Tabuľka 2

Energia z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie (mimo lokality)

Táto tabuľka je relevantná pre opatrenia a investície vymedzené v článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2023/955 (¹).

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Výroba energie z obnoviteľných zdrojov energie		
E1. Výroba elektrickej energie z veternej energie na pevnine v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacity na výrobu elektrickej energie pomocou veternej energie na pevnine, ktorá sa nachádza v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 (²).	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
E2. Výroba elektrickej energie z veternej energie na pevnine mimo oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu elektrickej energie využívajúcich veternú energiu na pevnine, ktoré sa nachádzajú mimo oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ako sa uvádza v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽³⁾ .	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: a) Činnosť alebo aktívum, ktoré majú vplyv na oblasti sústavy Natura 2000, spoliehajúce sa na kompenzačné opatrenia v rámci rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS (ďalej len „smernica o biotopoch“) ⁽⁴⁾, môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že kompenzačné opatrenia dosiahnu čistý rast biodiverzity ⁽⁵⁾, majú miestnu väzbu na projekt ⁽⁶⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania ⁽⁷⁾. b) Ak sa projekty opierajú o výnimky z ochrany druhov podľa článku 9 smernice 2009/147/ES (ďalej len „smernica o vtákoch“) ⁽⁸⁾ alebo článku 16 smernice o biotopoch, v lokalite alebo mimo nej sa prijímajú kompenzačné opatrenia na zlepšenie stavu ochrany dotknutých druhov.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade a) povolenie vydané príslušným orgánom na základe náležitého posúdenia, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré povedú k čistému rastu biodiverzity v tom istom biogeografickom regióne toho istého členského štátu, na základe stanovených metodík ⁽⁹⁾ a transparentného plánu monitorovania. V prípade b) povolenie vydané príslušným orgánom, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré zlepšia stav ochrany dotknutých druhov.
E3. Výroba elektrickej energie alebo kombinovaná výroba tepla/chladu a elektrickej energie zo solárnych systémov alebo fotovoltických tepelných hybridných solárnych kolektorov v oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu elektrickej energie s využitím solárnej fotovoltickej technológie (FV), ktoré sa nachádzajú v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽¹⁰⁾ . Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu energie pomocou technológie koncentrovanej solárnej energie alebo fotovoltických tepelných hybridných solárnych kolektorov umiestnených v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽¹¹⁾ .	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
E4. Výroba elektrickej energie alebo kombinovaná výroba tepla/chladu a elektrickej energie zo solárnych systémov alebo fotovoltických tepelných hybridných solárnych kolektorov mimo oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu elektrickej energie s využitím solárnej fotovoltickej technológie (FV), ktoré sa nachádzajú v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽¹²⁾. Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu energie s využitím technológie koncentrovanej solárnej energie (CSP) alebo fotovoltických tepelných hybridných solárnych kolektorov, ktoré sa nachádzajú mimo oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽¹³⁾.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: a) Činnosť alebo aktívum, ktoré majú vplyv na oblasti sústavy Natura 2000, spoliehajúce sa na kompenzačné opatrenia v rámci rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS (ďalej len „smernica o biotopoch“) ⁽¹⁴⁾, môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že kompenzačné opatrenia dosiahnu čistý rast biodiverzity ⁽¹⁵⁾, majú miestnu väzbu na projekt ⁽¹⁶⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania ⁽¹⁷⁾. b) Ak sa projekty opierajú o výnimky z ochrany druhov podľa článku 9 smernice 2009/147/ES (ďalej len „smernica o vtákoch“) ⁽¹⁸⁾ alebo článku 16 smernice o biotopoch, v lokalite alebo mimo nej by sa mali prijať kompenzačné opatrenia na zlepšenie stavu ochrany dotknutých druhov.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade a) povolenie vydané príslušným orgánom na základe náležitého posúdenia, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré povedú k čistému rastu biodiverzity v tom istom biogeografickom regióne toho istého členského štátu, na základe stanovených metodík ⁽¹⁹⁾ a transparentného plánu monitorovania. V prípade b) povolenie vydané príslušným orgánom, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré zlepšia stav ochrany dotknutých druhov.
E5. Výroba tepla zo solárnej tepelnej energie v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu energie pomocou solárnej tepelnej technológie, ktoré sa nachádzajú v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽²⁰⁾.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
E6. Výroba tepla zo solárnej tepelnej energie mimo oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu energie pomocou solárnej tepelnej technológie, ktoré sa nachádzajú v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽²¹⁾ .	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: - Činnosť alebo aktívum, ktoré majú vplyv na oblasti sústavy Natura 2000, spoliehajúce sa na kompenzačné opatrenia v rámci rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS (ďalej len „smernica o biotopoch“) ⁽²³⁾, môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že kompenzačné opatrenia dosiahnu čistý rast biodiverzity ⁽²³⁾, majú miestnu väzbu na projekt ⁽²⁴⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania ⁽²⁵⁾. - Ak sa projekty opierajú o výnimky z ochrany druhov podľa článku 9 smernice 2009/147/ES (ďalej len „smernica o vtákoch“) ⁽²⁶⁾ alebo článku 16 smernice o biotopoch, v lokalite alebo mimo nej by sa mali prijať kompenzačné opatrenia na zlepšenie stavu ochrany dotknutých druhov.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade a), povolenie vydané príslušným orgánom na základe náležitého posúdenia, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré povedú k čistému rastu biodiverzity v tom istom biogeografickom regióne toho istého členského štátu, na základe stanovených metodík ⁽²⁷⁾ a transparentného plánu monitorovania. V prípade b) povolenie vydané príslušným orgánom, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré zlepšia stav ochrany dotknutých druhov.
E7. Výroba energie a kombinovaná výroba tepla/chladu a energie z bioenergie komunitami vyrábajúcimi energiu z obnoviteľných zdrojov, občianskymi energetickými spoločnosťami a inými aktívnymi odberateľmi		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu elektrickej energie alebo kombinovanú výrobu tepla/chladu a elektrickej energie výlučne z biomasy, bioplynu alebo biokvapalín.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: Vstupné suroviny by mali byť: - Udržateľný pôvod v súlade s udržateľnosťou a úsporami emisií skleníkových plynov stanovenými v článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001 (ďalej len „smernica o energii z obnoviteľných zdrojov“) ⁽²⁸⁾. - Použitie potravinárskych a kŕmnych plodín je obmedzené na množstvo potrebné na stabilizáciu procesu anaeróbnej digestie pri výrobe bioplynu a biometánu ⁽²⁹⁾. - V súlade so zásadou kaskádového využívania biomasy stanovenou v článku 3 ods. 3 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov by mali zariadenia počas svojej prevádzky uprednostňovať zvyšky a odpad ⁽³⁰⁾.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: Schválené systémy udeľovania osvedčení podľa smernice o energii z obnoviteľných zdrojov, ktoré sa vzťahujú na odpad a zvyšky, alebo rovnocenné vnútroštátne systémy udeľovania osvedčení.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: a) Zariadenia na tuhú biomasu a biokvapaliny sú umiestnené v zónach kvality ovzdušia, v ktorých nie sú prekročené limitné hodnoty tuhých častíc (PM_{2,5} alebo PM₁₀) v okolí ovzdušia, ako je stanovené v smernici EÚ 2024/2881 („smernica o kvalite okolitého ovzdušia“) ⁽³¹⁾. Toto vylúčenie sa nevzťahuje na zariadenie, ktoré: 1. buď je určené na premenu tuhej biomasy pri teplotách nižších ako 150 °C na bioplyn na výrobu elektrickej energie na mieste alebo 2. nahrádza zariadenie spaľujúce uhlie alebo lignit, má nižší vstupný výkon ako zariadenie, ktoré nahrádza, nespaľuje uhlie a v prípade, že zariadenie má výkon 50 kWe alebo viac, dosahuje aspoň 10 % úspor primárnej energie podľa metodiky na určenie vysokoúčinnnej kombinovanej výroby uvedenej v prílohe III k smernici (EÚ) 2023/1791 (ďalej len „smernica o energetickej účinnosti“) ⁽³²⁾. b) Bioenergetické zariadenia s menovitým tepelným príkonom nižším ako 1 MW, na ktoré sa nevzťahujú opatrenia ekodizajnu, by mali spĺňať príslušné referenčné hodnoty emisií látok znečisťujúcich ovzdušie stanovené v časti 2 prílohy 2 k smernici (EÚ) 2015/2193 („smernica o stredne veľkých spaľovacích zariadeniach“) ⁽³³⁾.	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: V prípade a) odkaz na verejné údaje uvedené na webovom sídle Európskej environmentálnej agentúry pre príslušné zóny kvality ovzdušia na základe smernice EÚ 2024/2881 (smernica o kvalite okolitého ovzdušia) ⁽³⁴⁾, ktoré preukazujú, že zariadenia sa nachádzajú v zónach kvality ovzdušia, v ktorých za posledných päť rokov nedošlo k prekročeniu hodnôt PM_{2,5} a PM₁₀ alebo k prekročeniu týchto hodnôt došlo len v jednom roku; s použitím verejných údajov. Na preukázanie, že sa uplatňuje výnimka č. 1 z kritéria a), je potrebné predložiť technickú dokumentáciu zariadení, ktorá preukazuje, že výroba elektrickej energie pochádza výlučne z bioplynu v súlade s článkom 29 ods. 10 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov. Preukázať, že sa uplatňuje výnimka č. 2 z kritéria a): — Zmluva (alebo podobný právny dokument) o demontáži zariadenia na spaľovanie uhlia alebo lignitu a zmluva (alebo podobný právny dokument) o inštalácii novozriadeného zariadenia na výrobu bioenergie, ktorá preukazuje, že zariadenie na spaľovanie uhlia/lignitu bude nahradené zariadením na tuhú biomasu. — Systém udeľovania osvedčení o udržateľnosti biomasy vydaných v súlade so smernicou o energii z obnoviteľných zdrojov alebo správa predložená vnútroštátnym orgánom, ktorá obsahuje informácie o vstupoch použitých na výrobu bioenergie. — Posúdenie úspor primárnej energie vo výške aspoň 10 % v porovnaní s referenčnými hodnotami pre oddelenú výrobu tepla a elektriny vydané nezávislým certifikačným orgánom (napríklad orgán vydávajúci záruky pôvodu), alebo záruky pôvodu vysokoefektívnej kombinovanej výroby, aby sa preukázalo, že zariadenie dosahuje aspoň 10 % úspor primárnej energie. V prípade b) dodržiavanie referenčných hodnôt podľa smernice o stredne veľkých spaľovacích zariadeniach: Ak je zariadenie skonštruované na požiadanie výrobcu, kópia zmluvnej dohody vrátane technickej špecifikácie.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
E8. Výroba elektrickej energie z malých vodných elektrární komunitami vyrábajúcimi energiu z obnoviteľných zdrojov, občianskymi energetickými spoločnosťami a inými aktívnymi odberateľmi		
Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich malých vodných elektrární, ktoré sa nenachádzajú v oblastiach označených ako oblasti obnovy v národných plánoch obnovy prírody vypracovaných podľa článku 14 nariadenia o obnove prírody (EÚ) 2024/1991 ⁽³⁵⁾, ak je tento plán k dispozícii, a ktoré nie sú identifikované ako štruktúry, ktoré treba odstrániť, v zozname pripravenom podľa článku 9 nariadenia o obnove prírody, ak je takýto zoznam k dispozícii. Výkon malých vodných elektrární nepresahuje 10 MW.	Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov: a) Projekty, ktoré ohrozujú dosiahnutie dobrého stavu alebo dobrého potenciálu vodného útvaru alebo priaznivého stavu ochrany biotopov a druhov chránených smernicou Rady 92/43/EHS („smernica o biotopoch“) ⁽³⁶⁾, sú vylúčené. b) V prípade potreby a v závislosti od ekosystémov prirodzene prítomných v dotknutých vodných útvaroch stanovujú regulácie v súlade so smernicou 2000/60/ES [„rámcová smernica o vode“ ⁽³⁷⁾] (napr. registrácie alebo povolenia)] opatrenia na zabezpečenie migrácie rýb po prúde a proti prúdu a prepravy sedimentov. Takéto opatrenia môžu zahŕňať ekologicky vylepšené turbíny, vodiace štruktúry pre ryby, najmodernejšie a plne funkčné rybie priechody, opatrenia na zastavenie alebo minimalizáciu prevádzky a vypúšťania počas migrácie alebo neresenia, obtoky sedimentov, obnovu procesov bočnej erózie, sanáciu riečného dna alebo opatrenia na zabezpečenie minimálneho ekologického prietoku a toku sedimentov.	Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov: V prípade a) závery uvedené v povolení vydanom podľa rámcovej smernice o vode a prípadne aj príslušné posúdenie podľa smernice o biotopoch. V prípade b) predchádzajúce povolenie alebo registrácia na základe všeobecne záväzných pravidiel, ak takáto požiadavka nie je inak stanovená v právnych predpisoch Únie, ako sa stanovuje v článku 11 ods. 3 písm. i) rámcovej smernice o vode.
E9. Výroba elektrickej energie a/alebo tepla/chladu z geotermálnej energie alebo energie z okolia v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov		
Vývoj a prevádzka kapacít na výrobu energie z geotermálnej energie alebo energie z okolia, ktoré sa nachádzajú v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 15c smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽³⁸⁾.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Uskladňovanie energie		
E10. Uskladňovanie elektrickej energie		
Nákup, inštalácia, údržba a oprava zariadení alebo prístrojov, ktoré uskladňujú elektrickú energiu a neskôr ju vracajú vo forme elektriny. Táto činnosť nezahŕňa prečerpávacie vodné elektrárne.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
E11. Uskladňovanie tepelnej energie		
Nákup, inštalácia, údržba a opravy zariadení a prístrojov, ktoré uskladňujú tepelnú energiu a neskôr ju vracajú vo forme tepelnej energie alebo iných energetických vektorov.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
E12. Inštalácia technológie umožňujúcej pripojenie k inteligentnej sieti a zdieľanie energie (napr. inteligentné merače, systémy riadenia energie) pre domácnosti a mikropodniky		
Nákup, inštalácia, údržba a oprava fyzickej a/alebo virtuálnej platformy pre inteligentné sieťové pripojenia a zdieľanie energie, ako sú: — inteligentné merače, ktoré môžu pomôcť monitorovať výrobu a spotrebu energie v reálnom čase, — systémy energetického manažérstva,	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
Spotrebné výrobky		
E13. Poukážky na členský poplatok v komunite vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov alebo v občianskom energetickom spoločenstve vyrábajúcom energiu z obnoviteľných zdrojov.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
E14. Činnosti a aktíva súvisiace s poskytovaním informácií, vzdelávania, osvetu a poradenstva o nákladovo efektívnych opatreniach, investíciách a dostupnej podpore na dekarbonizáciu budov a integráciu výroby a skladovania energie z obnoviteľných zdrojov, zavádzanie vlastnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, úspory energie a znižovanie energetickej chudoby.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
Vylúčené činnosti		
E15. Výroba elektriny a/alebo tepla zo všetkých fosílnych palív	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
E16. Výroba elektriny a/alebo tepla z palív fosílného pôvodu	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.

- (¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>).
- (²) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (³) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (⁴) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/2013-07-01>).
- (⁵) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7). Ďalšie špecifikácie k výkladu článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch sú uvedené v oznámení Komisie (2021/C 437/01) Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch.
- (⁶) Územie vybrané na kompenzáciu by sa malo nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do súhrnného kompenzačného fondu, z ktorého by sa nezabezpečili konkrétne, účinné a merateľné opatrenia týkajúce sa dotknutého biogeografického regiónu.
- (⁷) Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyškolení vedeckí pracovníci na základe metodiky posúdenia pokroku a výsledkov, o ktorej by mala byť verejnosť a príslušné orgány otvorene informované. Monitorovanie by malo prebiehať počas celého trvania projektu.
- (⁸) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 020, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/2019-06-26>).

- (⁹) Existuje niekoľko metodík na posúdenie vplyvu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na biodiverzitu. Žiadatelia môžu použiť jednu z týchto metodík na preukázanie, že sa dosiahol čistý rast biodiverzity: zákonná metrika biodiverzity, kalkulátor čistého rastu biodiverzity, hodnotenie biotopov/Biotopové body (BkompV). Iné: Projekty ako MERCIe spoločnosti Onema/Centra pre funkčnú a evolučnú ekológiu, EcoVal spoločnosti Battelle, Eco-points, kalkulačka zmeny ekologickej hodnoty BREEAM, STAR únie IUCN (metrika znižovania ohrozenia druhov a ich obnovy) alebo normatívna metrika biodiverzity spoločnosti Econometrica. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kompenzačných opatrení sú uvedené v metodickom usmernení k článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice o biotopoch 92/43/EHS C(2021) 6913 final (oddiel 3.3.3).
- (¹⁰) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (¹¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (¹²) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (¹³) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (¹⁴) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/2013-07-01>).
- (¹⁵) Merateľný pozitívny vplyv („čistý rast“) na biodiverzitu v porovnaní so situáciou pred realizáciou projektu. Konkrétne kompenzačné pomery pre každý projekt sa stanovujú „individuálne“ podľa oznámenia Komisie (2021/C 437/01) „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch“.
- (¹⁶) Územie vybrané na kompenzáciu by sa malo nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do súhrnného kompenzačného fondu, z ktorého by sa nezabezpečili konkrétne, účinné a merateľné opatrenia týkajúce sa dotknutého biogeografického regiónu.
- (¹⁷) Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyškolení vedeckí pracovníci na základe metodiky posúdenia pokroku a výsledkov, o ktorej by mala byť verejnosť a príslušné orgány otvorene informované. Monitorovanie by malo prebiehať počas celého trvania projektu.
- (¹⁸) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 020, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/2019-06-26>).
- (¹⁹) Existuje niekoľko metodík na posúdenie vplyvu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na biodiverzitu. Žiadatelia môžu použiť jednu z týchto metodík na preukázanie, že sa dosiahol čistý rast biodiverzity: zákonná metrika biodiverzity, kalkulátor čistého rastu biodiverzity, hodnotenie biotopov/Biotopové body (BkompV). Iné: Projekty ako MERCIe spoločnosti Onema/Centra pre funkčnú a evolučnú ekológiu, EcoVal spoločnosti Battelle, Eco-points, kalkulačka zmeny ekologickej hodnoty BREEAM, STAR únie IUCN (metrika znižovania ohrozenia druhov a ich obnovy) alebo normatívna metrika biodiverzity spoločnosti Econometrica. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kompenzačných opatrení sú uvedené v metodickom usmernení k článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice o biotopoch 92/43/EHS C(2021) 6913 final (oddiel 3.3.3).
- (²⁰) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (²¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (prepracované znenie), Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).
- (²²) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/2013-07-01>).
- (²³) Merateľný pozitívny vplyv („čistý rast“) na biodiverzitu v porovnaní so situáciou pred realizáciou projektu. Konkrétne kompenzačné pomery pre každý projekt sa stanovujú „individuálne“ podľa oznámenia Komisie (2021/C 437/01) „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch“.
- (²⁴) Územie vybrané na kompenzáciu by sa malo nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do súhrnného kompenzačného fondu, z ktorého by sa nezabezpečili konkrétne, účinné a merateľné opatrenia týkajúce sa dotknutého biogeografického regiónu.

- ⁽²⁵⁾ Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyškolení vedeckí pracovníci na základe metodiky posúdenia pokroku a výsledkov, o ktorej by mala byť verejnosť a príslušné orgány otvorene informované. Monitorovanie by malo prebiehať počas celého trvania projektu.
- ⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 020, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/2019-06-26>).
- ⁽²⁷⁾ Existuje niekoľko metodík na posúdenie vplyvu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na biodiverzitu. Na preukázanie súladu s kritériom dosiahnutia čistého rastu biodiverzity by žiadatelia mohli použiť tieto údaje: zákonná metrika biodiverzity, kalkulačtor čistého rastu biodiverzity, hodnotenie biotopov/Biotopové body (BkompV). Iné: Projekty ako MERCIe spoločnosti Onema/Centra pre funkčnú a evolučnú ekológiu, EcoVal spoločnosti Battelle, Eco-points, kalkulačka zmeny ekologickej hodnoty BREEAM, STAR únie IUCN (metrika znižovania ohrozenia druhov a ich obnovy) alebo normatívna metrika biodiverzity spoločnosti Econometrica. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kompenzačných opatrení sú uvedené v metodickom usmernení k článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice o biotopoch 92/43/EHS C(2021) 6913 final (oddiel 3.3.3).
- ⁽²⁸⁾ Biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy spĺňajú kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v článkoch 29 až 31 revidovanej smernice 2018/2001/EÚ o energii z obnoviteľných zdrojov v prepracovanom znení (RED II) a v súvisiacich vykonávacích a delegovaných aktoch.
- ⁽²⁹⁾ Biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy spĺňajú pravidlá týkajúce sa biopalív získaných z potravín a krmív stanovené v článku 26 revidovanej smernice 2018/2001/EÚ o energii z obnoviteľných zdrojov v prepracovanom znení (RED II) a súvisiacich vykonávacích a delegovaných aktoch.
- ⁽³⁰⁾ Uplatňuje sa vymedzenie pojmov uvedené v článku 2 revidovanej smernice 2018/2001/EÚ o energii z obnoviteľných zdrojov (RED II).
- ⁽³¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/50/oj>).
- ⁽³²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).
- ⁽³³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2193 z 25. novembra 2015 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stredne veľkých spaľovacích zariadení (Ú. v. EÚ L 313, 28.11.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2193/oj>). Na spaľovanie tuhej biomasy, biokvapalín a bioplynu v kotloch sa vzťahujú príslušné emisné limity pre nové stredne veľké spaľovacie zariadenia iné ako motory a plynové turbíny [časť 2 tabuľka 1 v prílohe 2 k smernici (EÚ) 2015/2193 o stredných spaľovacích zariadeniach]. Pre spaľovanie biokvapalín a bioplynu v nových motoroch a plynových turbínach platia emisné limity pre nové motory a plynové turbíny [časť 2 tabuľka 2 v prílohe 2 k smernici (EÚ) 2015/2193 o stredne veľkých spaľovacích zariadeniach]
- ⁽³⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L, 2024/2881, 20.11.2024, s.1, <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj>).
- ⁽³⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869 (Ú. v. EÚ L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).
- ⁽³⁶⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/2013-07-01>).
- ⁽³⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).
- ⁽³⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

PRÍLOHA 2

Preprava

V tejto prílohe špecifickej pre konkrétne odvetvie sa stanovujú kritériá pre neúplný zoznam činností alebo aktív, ktoré majú byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa oddielu 2.1 Technického usmernenia k zásade „výrazne nenarušiť“ pre Sociálno-klimatický fond. Vylúčenými činnosťami sa takisto podporuje vykonávanie prístupu uvedeného v oddiele 2.2 usmernenia.

Tabuľka je štruktúrovaná takto:

- V stĺpci 1 s názvom „Činnosti a aktíva“ sa opisujú potenciálne činnosti a aktíva, ktoré patria do rozsahu opatrení v oblasti dopravy a investícií do dopravy.
- V stĺpci 2 nazvanom „Kritériá zásady ‚výrazne nenarušiť‘“ sú uvedené kritériá pre zásadu „výrazne nenarušiť“, ktoré musí každá činnosť alebo aktívum splniť, aby boli v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.
- V stĺpci 3 s názvom „Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady ‚výrazne nenarušiť‘“ sa uvádzajú ilustratívne dôkazy, ktoré možno použiť na preukázanie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Činnosti na zvyšovanie povedomia		
T1. Činnosti a aktíva súvisiace s poskytovaním informácií, vzdelávania, osvetu a poradenstva o nákladovo efektívnych opatreniach, investíciách a dostupnej podpore pre udržateľnú a cenovo dostupnú mobilitu a alternatívy dopravy.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
Mobilné prostriedky – Cestná doprava ⁽¹⁾		
T2. Zariadenia na osobnú mobilitu alebo prepravu, cyklistická logistika vrátane komponentov		
Osobné mobilné alebo dopravné zariadenia, ktorých pohon je založený na fyzickej aktivite používateľa, na pohone s nulovými emisiami alebo na kombinácii pohonu s nulovými emisiami a fyzickej aktivity človeka. Patrí sem aj poskytovanie služieb nákladnej dopravy na (nákladných) bicykloch a elektrobicykloch. Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T3. Vozidlá s nulovými emisiami kategórií M1 (napr. osobné automobily) a N1 (napr. dodávky) vrátane vozidiel určených na špeciálne účely (napr. sanitky)		
Vozidlá kategórií M1 a N1 so „špecifickými emisiami CO₂“ rovnajúcimi sa 0 g CO₂/km (t. j. elektromobily, vozidlá na vodíkové/palivové články), ako sú vymedzené v článku 3 bode 1 písm. h) nariadenia (EÚ) 2019/631 v znení zmien ⁽²⁾. V súlade s nariadením (EÚ) 2018/858 ⁽³⁾ sú vozidlá určené na „špeciálne účely“ vozidlá kategórií M1 a N1 so špecifickými technickými vlastnosťami, ktoré im umožňujú vykonávanie funkcie, ktorá si vyžaduje špeciálnu úpravu alebo špeciálne vybavenie, ako sa podrobne uvádza v nariadení. Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Pri kúpe nových cestných vozidiel kategórií M a N by pneumatiky mali spĺňať požiadavky na vonkajší hluk valenia v triede A a koeficient valivého odporu v triedach A alebo B, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2020/740 ⁽⁴⁾, čo možno overiť v Európskom registri výrobkov s energetickým označením (EPREL).	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Dôkazy o vonkajšom hluku valenia a koeficiente valivého odporu, ktoré uvádza Európsky register výrobkov s energetickým označením (EPREL), a o koeficiente oderu pneumatiky, ktoré sú k dispozícii v osvedčení o typovom schválení pneumatiky.
T4. Vozidlá s nulovými emisiami kategórií M2 (napr. minibusy), M3 (napr. medzimestské autobusy), N2 (napr. dodávkové vozidlá) a N3 (napr. nákladné vozidlá s návesom a stavebné nákladné vozidlá) vrátane vozidiel určených na špeciálne účely (napr. mobilná knižnica, mobilná klinika, chladiarenské vozidlo, vozidlo na odstraňovanie odpadu).		
Vozidlá: 1. bez spaľovacieho motora; 2. so spaľovacím motorom, ktorého emisie nepresahujú 3 g CO₂/(tonokilometer) alebo 1 g CO₂/(osobokilometer) a ktoré sú určené v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) 2017/2400 v znení zmien ⁽⁵⁾; 3. so spaľovacím motorom, ktorého emisie nepresahujú 1 g CO₂/kWh, a ktoré sú určené v súlade s nariadením (ES) č. 595/2009 v znení zmien ⁽⁶⁾ a jeho vykonávacími opatreniami; alebo so spaľovacím motorom, ktorého emisie nepresahujú 1 g CO₂/km a ktoré sú určené v súlade s nariadením (ES) č. 715/2007 v znení zmien ⁽⁷⁾, a jeho vykonávacími opatreniami, za predpokladu, že nedošlo k určeniu žiadnych emisií CO₂ podľa nariadenia (EÚ) 2017/2400 v znení zmien.	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Pri kúpe nových cestných vozidiel kategórií M a N by pneumatiky mali spĺňať požiadavky na vonkajší hluk valenia v triede A a koeficient valivého odporu v triedach A alebo B, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2020/740 ⁽⁸⁾, čo možno overiť v Európskom registri výrobkov s energetickým označením (EPREL).	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Dôkazy o vonkajšom hluku valenia a koeficiente valivého odporu, ktoré uvádza Európsky register výrobkov s energetickým označením (EPREL), a o koeficiente oderu pneumatiky, ktoré sú k dispozícii v osvedčení o typovom schválení pneumatiky.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
V súlade s nariadením (EÚ) 2018/858 ⁽⁸⁾ sú vozidlá určené na „špeciálne účely“ vozidlá kategórií M2, M3, N2 a N3 so špecifickými technickými vlastnosťami, ktoré im umožňujú vykonávať funkciu, ktorá si vyžaduje osobitné opatrenia alebo vybavenie, ako sa podrobne uvádza v nariadení. Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.		
T5. Vozidlá s nulovými emisiami kategórie L (dvoj- a trojkolesové vozidlá a štvorkolky, ako sú motocykle a mopedy)		
Vozidlá s výfukovými emisiami CO ₂ rovnajúcimi sa 0 g CO ₂ /km, vypočítané v súlade s článkom 24 a prílohou V k nariadeniu (EÚ) č. 168/2013 v znení zmien ⁽¹⁰⁾ . Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
T6. Vozidlá s nulovými emisiami kategórie O (napr. príviesy)		
Vozidlá vybavené zariadením, ktoré aktívne podporuje ich pohon a nemá spaľovací motor alebo má spaľovací motor, ktorého emisie nepresahujú 1 g CO ₂ /kWh a ktoré sú určené v súlade s nariadením (ES) č. 595/2009 v znení zmien ⁽¹¹⁾ a jeho vykonávacími opatreniami alebo sú určené v súlade s predpisom Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) č. 49 ⁽¹²⁾ . Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T7. Zavádzanie a používanie inteligentných dopravných systémov		
Inteligentné dopravné systémy sú systémy, v ktorých sa uplatňujú informačné a komunikačné technológie v oblasti cestnej dopravy vrátane infraštruktúry, vozidiel a užívateľov, a v oblasti riadenia dopravy a riadenia mobility, rovnako ako aj pre rozhrania s inými druhmi dopravy. Zavedenie a používanie týchto inteligentných dopravných systémov by malo používateľom umožniť lepšiu informovanosť a bezpečnejšie, koordinovanejšie a „inteligentnejšie“ využívanie dopravných sietí s cieľom riešiť preťaženie a minimalizovať spotrebu energie a emisie.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
T8. Opatrenia riadené dopytom vo forme mesačných lístkov na verejnú dopravu, predplatného spoločnej mobility, dopravných služieb na požiadanie		
Propagácia dopravných poukazov: — využívanie verejnej dopravy a dopravných služieb na požiadanie alebo — riešenia spoločnej mobility, ako je napríklad spoločné využívanie automobilov alebo zdieľanie jász, s cieľom zvýšiť obsadenosť vozidiel bez výrazného zvýšenia celkového počtu ciest vozidlami, alebo — „mobilita ako služba“ – t. j. služby, ktoré poskytujú používateľom dopravy rôzne možnosti dopravy prostredníctvom jednotnej platformy, pričom zjednodušujú dochádzanie do práce a prinášajú významné výhody z hľadiska znižovania emisií CO₂ a spotreby energie.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T9. Vozidlá s nízkymi emisiami kategórií M1 (osobné automobily) a N1 (dodávky) vrátane vozidiel určených na špeciálne účely (napr. sanitky)		
Nízkoemisné vozidlá kategórií M1 a N1, ako sú vymedzené v nariadení (EÚ) 2019/631 v znení zmien ⁽¹³⁾, ak vozidlá s nulovými emisiami nie sú cenovo dostupným alebo realizovateľným riešením. V súlade s nariadením (EÚ) 2018/858 ⁽¹⁴⁾ sú vozidlá určené na „špeciálne účely“ vozidlá kategórií M1 a N1 so špecifickými technickými vlastnosťami, ktoré im umožňujú vykonávanie funkcie, ktorá si vyžaduje špeciálnu úpravu alebo špeciálne vybavenie, ako sa podrobne uvádza v nariadení. Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Pri kúpe nových cestných vozidiel kategórií M a N by pneumatiky mali spĺňať požiadavky na vonkajší hluk valenia v triede A a koeficient valivého odporu v triedach A alebo B, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2020/740 ⁽¹⁵⁾, čo možno overiť v Európskom registri výrobkov s energetickým označením (EPREL).	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Dôkazy o vonkajšom hluku valenia a koeficiente valivého odporu, ktoré uvádza Európsky register výrobkov s energetickým označením (EPREL), a o koeficiente oderu pneumatiky, ktoré sú k dispozícii v osvedčení o typovom schválení pneumatiky.
T10. Vozidlá s nízkymi emisiami kategórií M2 (napr. minibusy), M3 (napr. medzimestské autobusy), N2 (napr. dodávkové vozidlá) a N3 (napr. kľbové nákladné vozidlá a stavebné nákladné vozidlá) vrátane vozidiel určených na špeciálne účely (napr. mobilná knižnica, mobilná klinika, chladiarenské vozidlo, vozidlo na odstraňovanie odpadu)		
Nízkoemisné vozidlá kategórií M2, M3, N2 a N3, ako sú vymedzené v nariadení (EÚ) 2019/1242 ⁽¹⁶⁾, ak zodpovedajúce vozidlá s nulovými emisiami nie sú cenovo dostupné alebo realizovateľné. V súlade s nariadením (EÚ) 2018/858 ⁽¹⁷⁾ sú vozidlá určené na „špeciálne účely“ vozidlá kategórií M2, M3, N2 a N3 so špecifickými technickými vlastnosťami, ktoré im umožňujú vykonávať funkciu, ktorá si vyžaduje osobitné opatrenia alebo vybavenie, ako sa podrobne uvádza v nariadení. Tieto podmienky sa vzťahujú na nákup, financovanie, prenájom, lízing a prevádzku takýchto vozidiel a na opatrenia zamerané na rozvoj trhu s takýmito použitými vozidlami.	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Pri kúpe nových cestných vozidiel kategórií M a N by pneumatiky mali spĺňať požiadavky na vonkajší hluk valenia v triede A a koeficient valivého odporu v triedach A alebo B, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2020/740 ⁽¹⁸⁾, čo možno overiť v Európskom registri výrobkov s energetickým označením (EPREL).	PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA: Dôkazy o vonkajšom hluku valenia a koeficiente valivého odporu, ktoré uvádza Európsky register výrobkov s energetickým označením (EPREL), a o koeficiente oderu pneumatiky, ktoré sú k dispozícii v osvedčení o typovom schválení pneumatiky.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dokazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T11. Motorové vozidlá na fosílné palivá		
Akýkoľvek typ mobilného aktíva, ktoré bolo postavené alebo nadobudnuté a ktoré je schopné počas životnosti projektu fungovať výlučne na fosílné palivá, s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v tejto prílohe.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
T12. Motorové vozidlá určené na prepravu a skladovanie fosílnych palív		
Akýkoľvek typ mobilného aktíva, ktoré bolo postavené alebo nadobudnuté so zámerom prevažne prepravovať alebo uskladňovať fosílné palivá počas životného cyklu projektu.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.

(¹) Táto tabuľka zahŕňa osobné automobily (kategória M1), autobusy a autokary (M2 a M3), dodávky a nákladné vozidlá (kategórie N1, N2 a N3), dvoj- a trojkolesové vozidlá a štvorkolky, ako sú motocykle a mopedy (kategória L), privesy pre ťažké vozidlá (kategória O) a bicykle.

(²) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/631 zo 17. apríla 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké úžitkové vozidlá a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 443/2009 a (EÚ) č. 510/2011 (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj>).

(³) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 z 30. mája 2018 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom s nimi, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušuje smernica 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 151, 14.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/858/oj>).

(⁴) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/740 z 25. mája 2020 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné parametre, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1369 a zrušuje nariadenie (ES) č. 1222/2009 (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj>).

(⁵) Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2400 z 12. decembra 2017, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009, pokiaľ ide o určovanie emisií CO₂ a spotreby paliva ťažkých úžitkových vozidiel a ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES a nariadenie Komisie (EÚ) č. 582/2011 (Ú. v. EÚ L 349, 29.12.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2400/oj>).

(⁶) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 z 18. júna 2009 o typovom schvaľovaní motorových vozidiel a motorov s ohľadom na emisie z ťažkých úžitkových vozidiel (Euro VI) a o prístupe k informáciám o oprave a údržbe vozidiel, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 715/2007 a smernica 2007/46/ES a zrušujú smernice 80/1269/EHS, 2005/55/ES a 2005/78/ES (Ú. v. EÚ L 188, 18.7.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/595/oj>).

(⁷) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 z 20. júna 2007 o typovom schvaľovaní motorových vozidiel so zreteľom na emisie ľahkých osobných a úžitkových vozidiel (Euro 5 a Euro 6) a o prístupe k informáciám o opravách a údržbe vozidiel (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2007, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/715/oj>).

(⁸) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 z 30. mája 2018 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom s nimi, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušuje smernica 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 151, 14.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/858/oj>).

(⁹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/740 z 25. mája 2020 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné parametre, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1369 a zrušuje nariadenie (ES) č. 1222/2009 (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj>).

(¹⁰) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových vozidiel a štvorkoliek (Ú. v. EÚ L 60, 2.3.2013, s. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/168/oj>).

- ⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 z 18. júna 2009 o typovom schvaľovaní motorových vozidiel a motorov s ohľadom na emisie z ťažkých úžitkových vozidiel (Euro VI) a o prístupe k informáciám o oprave a údržbe vozidiel, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 715/2007 a smernica 2007/46/ES a zrušujú smernice 80/1269/EHS, 2005/55/ES a 2005/78/ES (Ú. v. EÚ L 188, 18.7.2009, s. 1 – 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/595/oj>)
- ⁽¹²⁾ Predpis Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) č. 49 – Jednotné ustanovenia týkajúce sa opatrení, ktoré treba prijať proti emisiám plyných a tuhých znečisťujúcich látok zo vznetrových motorov a zo zážihových motorov určených na používanie vo vozidlách (Ú. v. EÚ L 171, 24.6.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/49/oj>).
- ⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/631 zo 17. apríla 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké úžitkové vozidlá a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 443/2009 a (EÚ) č. 510/2011 (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj>).
- ⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 z 30. mája 2018 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom s nimi, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušuje smernica 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 151, 14.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/858/oj>).
- ⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/740 z 25. mája 2020 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné parametre, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1369 a zrušuje nariadenie (ES) č. 1222/2009 (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj>).
- ⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1242/oj>).
- ⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 z 30. mája 2018 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom s nimi, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušuje smernica 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 151, 14.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/858/oj>).
- ⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/740 z 25. mája 2020 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné parametre, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1369 a zrušuje nariadenie (ES) č. 1222/2009 (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj>).

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Infraštruktúra – Cestná		
T13. Infraštruktúra pre súkromnú mobilitu s nulovými emisiami		
Výstavba a modernizácia infraštruktúry pre súkromnú mobilitu s nulovými emisiami. Patrí sem výstavba infraštruktúry na dobíjanie elektrickej energie a vodíkových čerpacích staníc a infraštruktúry určenej pre chodcov a/alebo bicykle.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
T14. Jednotlivé infraštruktúrne opatrenia pre cestnú verejnú dopravu		
— Zariadenie infraštruktúry na dobíjanie elektrickej energie a vodíkových čerpacích staníc pre vozidlá verejnej dopravy, — modernizácia existujúcej cesty pre verejnú dopravu, ktorá si nevyžaduje žiadne výkopové práce (napr. úprava existujúcej cesty zavedením pruhu vyhradeného pre rýchlu autobusovú alebo trolejbusovú dopravu prostredníctvom nového dopravného značenia),	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
— opatrenia týkajúce sa zmiernenia zmeny klímy, prispôsobenia sa zmene klímy a biodiverzity na existujúcej infraštruktúre cestnej verejnej dopravy (napr. prechody bezpečné pre voľne žijúce živočíchy, odizolovanie pôdy, zabezpečenie odolnosti proti zmene klímy), — výstavba alebo modernizácia zastávok cestnej verejnej dopravy, ktorá si nevyžaduje výstavbu budov (napr. autobusové zastávky, trolejbusové zastávky) ⁽¹⁾, — Zariadenia na zlepšenie dostupnosti osobnej dopravy (napr. nástupištia, výťahy alebo pohyblivé schody).		
T15. Výstavba lineárnej infraštruktúry pre cestnú verejnú dopravu		
Výstavba nových fyzických „lineárnych“ stavieb a zariadení, ktoré sú usporiadané v súvislej, lineárnej konfigurácii a podporujú pohyb vozidiel verejnej dopravy po určenej trase. Patrí sem nový pruh určený pre rýchlu autobusovú alebo trolejbusovú dopravu a súvisiace podporné konštrukcie, ako sú mosty a tunely, alebo rozšírenie existujúceho pruhu.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Nová infraštruktúra by mala byť doplnená infraštruktúrou, ktorá umožňuje udržateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu, trolejové vedenie pre trolejbusy), ak ešte nie je zabezpečená. ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: - identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík –podľa vhodnosti]; - znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Vo výzve na predkladanie ponúk (alebo, ak chýba, v technických špecifikáciách projektu) by sa malo vyžadovať, aby novovybudovaná infraštruktúra bola doplnená zariadeniami, ktoré podporujú udržateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu, trolejové vedenie pre trolejbusy). ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti. V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva. Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväžiť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽²⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: 1. Infraštruktúra by mala, pokiaľ je to ekonomicky a technicky možné, dodržiavať hierarchiu zmierňovania prostredníctvom: a) po prvé, minimalizácie záberov pôdy a jej využívania, straty mestskej zelene a zapečatenia pôdy v dôsledku návrhu projektu, napríklad uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov ⁽³⁾ pred zelenými lúkami ⁽⁴⁾, recykláciou pôdy a prírodnými riešeniami;	Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväžila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác. Riziká súvisiace s klímou sa klasifikujú takto: — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/l'ad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vyliatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade 1. úradný dokument, napr. faktúra alebo osvedčenie, ktoré preukazujú, že boli vykonané zmierňujúce opatrenia. V prípade 2. povolenie založené na náležitom posúdení, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré povedú k čistému rastu biodiverzity v tom istom biogeografickom regióne toho istého členského štátu, na základe stanovených metodík ⁽⁵⁾ a transparentného plánu monitorovania.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) po druhé, prijatie zmierňujúcich opatrení, napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, využívanie pôvodných druhov, priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody; a c) po tretie, realizácie obnovy alebo kompenzačných opatrení na mieste s cieľom kompenzovať stratu zelených plôch a ekosystémových služieb. 2. Činnosť alebo aktívum, ktoré majú vplyv na oblasti sústavy Natura 2000 spoliehajúce sa na kompenzačné opatrenia v rámci rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS ⁽⁵⁾ (ďalej len „smernica o biotopoch“), môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že dané kompenzačné opatrenia dosiahnu čistý rast biodiverzity ⁽⁶⁾, majú miestnu väzbu na projekt ⁽⁷⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania ⁽⁸⁾.	
T16. Výstavba nelineárnej infraštruktúry pre cestnú verejnú dopravu		
Výstavba fyzických „nelineárnych“ stavieb a zariadení, ktoré sú usporiadané v nekontinuálnej alebo sieťovej konfigurácii a podporujú pohyb vozidiel verejnej dopravy po rôznych križujúcich sa trasách a v rámci rôznych spôsobov dopravy. Patria sem autobusové stanice alebo depá a parkoviská pri staniciach.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Nová infraštruktúra by mala byť vybavená infraštruktúrou umožňujúcou udržateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu, trolejové vedenie pre trolejbusy), ak ešte nie je zabezpečená. ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: a) identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti];	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Vo výzve na predkladanie ponúk (alebo, ak chýba, v technických špecifikáciách projektu) by sa malo vyžadovať, aby novovybudovaná infraštruktúra bola doplnená zariadeniami, ktoré podporujú udržateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu, trolejové vedenie pre trolejbusy). ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry. Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväžiť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽¹⁰⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva. Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňam, ktorými sa zabezpečí: i) úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväžila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác. Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplot, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vyliatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: Najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (hmotnosť v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES), sa pripraví na opätovné použitie ⁽¹¹⁾ alebo sa recykluje ⁽¹²⁾. Spätne zasypávanie ⁽¹³⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: - Nová infraštruktúra by nemala byť postavená na týchto druhoch pozemkov: - pozemky vymedzené ako mokrade alebo rašeliniská bez ohľadu na to, či budú mať tento status aj po 1. januári 2025; - trvalé trávne porasty v lokalitách sústavy Natura 2000 v čase predloženia projektu; - pozemky zodpovedajúce vymedzeniu lesa ⁽¹⁴⁾. - Nová infraštruktúra by mala dodržiavať hierarchiu zmierňovania prostredníctvom: - po prvé, minimalizácie záberov pôdy a jej využívania, straty mestskej zelene a zapečatenia pôdy v dôsledku návrhu projektu, napríklad uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov ⁽¹⁵⁾ pred zelenými lúkami ⁽¹⁶⁾, recykláciou pôdy a prírodnými riešeniami;	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: - Recyklovaný odpad: hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kg), - Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: - doklady o doručení celkového množstva odpadu, ktorý bol dovezený do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kg) (t. j. recyklácia, skládkovanie atď.); - doklad o doručení kontajnerov (s uvedením ich objemu v m³) používaných na staveniskách; - odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou. OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade 1 a): Kritériá by sa mali interpretovať na základe dostupných dôkazov. To znamená, že ak neexistuje dôkaz o tom, že plocha bola vymedzená ako typ pozemku uvedený v kritériách, predpokladá sa, že prijímatelia spĺňajú kritériá. K dispozícii sú tieto dôkazy: - Informácie, ktoré musia členské štáty zozbierať do 1. januára 2025 v rámci svojich strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Tieto informácie sa týkajú aspoň mokradí a rašelinísk pokrytých poľnohospodárskymi plochami podporovanými v rámci SPP. - Prehliadač sústavy Natura 2000 a portál Grassland watch poskytujú podrobné informácie o troch kategóriách pôdy v oblastiach sústavy Natura 2000 v každom členskom štáte v rozlíšení 50 x 50 m.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) po druhé, prijatia zmierňujúcich opatrení, napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, využívanie pôvodných druhov, priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody a c) po tretie, realizácie obnovy alebo kompenzačných opatrení na mieste s cieľom kompenzovať stratu zelených plôch a ekosystémových služieb.	— Globálna databáza rašelinísk Centra rašelinísk v Greifswalde, ktorá poskytuje aj geopriestorové údaje o rašeliniskách v sieti 1 x 1 km. — Informácie o využívaní pôdy, ktoré musia členské štáty zozbierať do roku 2026 v rámci svojich povinností vyplývajúcich z nariadenia o využívaní pôdy, zmene využívania pôdy a lesnom hospodárstve, ktoré zahŕňajú rašeliniská a mokrade. Pokiaľ ide o 1.b), údaje z Európskeho informačného systému o lesoch (FISE) založené na vnútroštátnych vymedzeniach by sa akceptovali ako platný dôkaz, kým nebudú vo FISE k dispozícii štandardizované údaje o rozlohe lesov podľa zákona o monitorovaní lesov; V prípade 2. úradný dokument, napr. faktúra alebo osvedčenie, ktoré preukazujú, že boli vykonané zmierňujúce opatrenia.
T17. Obnova alebo modernizácia nelineárnej infraštruktúry pre cestnú verejnú dopravu ⁽¹⁷⁾		
Obnova alebo modernizácia „nelineárnej“ infraštruktúry pre cestnú verejnú dopravu, ako je vymedzená v T16.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Infraštruktúra, ktorá sa má obnoviť alebo zmodernizovať, by mala byť vybavená infraštruktúrou umožňujúcou udržiateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu), ak ešte nie je zabezpečená. ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: a) identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti]; b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry.	ZMIERNENIE ZMENY KLÍMY Vo výzve na predkladanie ponúk (alebo, ak chýba, v technických špecifikáciách projektu) by sa malo vyžadovať, aby novovybudovaná infraštruktúra bola doplnená zariadeniami, ktoré podporujú udržiateľnú cestnú verejnú dopravu (napr. nabíjanie v depách, nabíjacia infraštruktúra pre rýchlu autobusovú dopravu, trolejové vedenie pre trolejbusy). ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti. V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväžiť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽¹⁸⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväžila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác. Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vyliatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: Najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (hmotnosť v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES), sa pripraví na opätovné použitie ⁽¹⁹⁾ alebo sa recykluje ⁽²⁰⁾. Spätne zasypávanie ⁽²¹⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu.	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: - Recyklovaný odpad: hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kg), - Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: - doklady o doručení celkového množstva odpadu, ktorý bol dovezený do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kg) (t. j. recyklácia, skládkovanie atď.); - doklad o doručení kontajnerov (s uvedením ich objemu v m³) používaných na staveniskách; - odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou.

- ⁽¹⁾ „Zastávka“ je určené miesto na ceste alebo železničnej trati, kde vozidlo verejnej dopravy zastaví, aby uľahčilo nástup a výstup cestujúcich. Na rozdiel od staníc alebo terminálov nemajú zastávky rozsiahle vybavenie, nezahŕňajú nehnuteľnosti ani si nevyžadujú rozsiahle stavebné práce a zvyčajne ich tvorí len základné nástupište alebo zastávkový označník.
- ⁽²⁾ Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- ⁽³⁾ Pozemok v mestskej oblasti, na ktorom sa v minulosti uskutočnil rozvoj, ako je vymedzený v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽⁴⁾ Pozemok, na ktorom sa predtým neuskutočnil žiadny mestský rozvoj; zvyčajne sa chápe ako okrajová časť existujúcej zastavanej oblasti, ako je vymedzené v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽⁵⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>). Ďalšie špecifikácie týkajúce sa výkladu článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch sú uvedené v oznámení Komisie „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 – Metodické usmernenia“ týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch, (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- ⁽⁶⁾ Merateľný pozitívny vplyv („čistý rast“) na biodiverzitu v porovnaní so situáciou pred realizáciou projektu. Konkrétne kompenzačné pomery pre každý projekt sa stanovujú „individuálne“ podľa oznámenia Komisie „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia“ týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch, (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- ⁽⁷⁾ Územie vybrané na kompenzáciu sa musí nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do súhrnného kompenzačného fondu, z ktorého by sa nezabezpečili konkrétne, účinné a merateľné opatrenia týkajúce sa dotknutého biogeografického regiónu.
- ⁽⁸⁾ Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyškolení vedeckí pracovníci na základe metodiky posúdenia pokroku a výsledkov, o ktorej by mala byť verejná a príslušné orgány otvorene informované. Monitorovanie by malo prebiehať počas celého trvania projektu.
- ⁽⁹⁾ Existuje niekoľko metodík na posúdenie vplyvu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na biodiverzitu. Žiadatelia môžu použiť jednu z týchto metodík na preukázanie, že sa dosiahol čistý rast biodiverzity: zákonná metrika biodiverzity, kalkulator čistého rastu biodiverzity, hodnotenie biotopov/Biotopové body (BkompV). Iné: Projekty ako MERCE spoločnosti Onema/Centra pre funkčnú a evolučnú ekológiu, EcoVal spoločnosti Battelle, Eco-points, kalkulačka zmeny ekologickej hodnoty BREEAM, STAR únie IUCN (metrika znižovania ohrozenia druhov a ich obnovy) alebo normatívna metrika biodiverzity spoločnosti Econometrica. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kompenzačných opatrení sú uvedené v metodickom usmernení k článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice o biotopoch 92/43/EHS C(2021) 6913 final (oddiel 3.3.3), (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- ⁽¹⁰⁾ Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.

- ⁽¹¹⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „príprava na opätovné použitie“ sú činnosti zhodnocovania súvisiace s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobky alebo zložky výrobkov, ktoré sa stali odpadom, pripravujú, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania; To zahŕňa napríklad prípravu na opätovné použitie určitých častí budov, ako sú strešné prvky, okná, dvere, tehly, kamene alebo betónové prvky. Predpokladom prípravy na opätovné použitie prvkov budovy je zvyčajne selektívna demontáž budov alebo iných stavieb.
- ⁽¹²⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na produkty, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely. Zahŕňa opätovné spracovanie organického materiálu, ale nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.
- ⁽¹³⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „spätne zasypávanie“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätne zasypávanie by mal nahradiť neodpadové materiály, mal by byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.
- ⁽¹⁴⁾ „les“ je pozemok s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a korunovým zápojom viac ako 10 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty *in situ*, s výnimkou pozemkov, ktoré sa využívajú prevažne na poľnohospodárske účely alebo ako pozemky v zastavanom území. Zahŕňa plochy so stromami vrátane skupín rastúcich stromov z prirodzeného zmladenia alebo plochu so stromami z umelej obnovy, ktoré ešte musia dosiahnuť minimálne hodnoty korunového zápoja alebo rovnocenný stupeň zakmenenia alebo minimálnu výšku stromov, vrátane akejkoľvek plochy, ktorá zvyčajne tvorí súčasť plochy lesa, ale na ktorej dočasne nie sú nijaké stromy v dôsledku ľudského zásahu, ako napríklad ťažby, alebo v dôsledku prírodných príčin, o ktorej sa však predpokladá, že sa znovu stane lesom.
- ⁽¹⁵⁾ Pozemok v mestskej oblasti, na ktorom sa v minulosti uskutočnil rozvoj, ako je vymedzený v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽¹⁶⁾ Pozemok, na ktorom sa predtým neuskutočnil žiadny mestský rozvoj; zvyčajne sa chápe ako okrajová časť existujúcej zastavanej oblasti, ako je vymedzené v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽¹⁷⁾ Obnova znamená, že sa zachová aspoň 50 % existujúcej budovy. Toto množstvo sa vypočíta na základe hrubej vonkajšej podlahovej plochy zachovanej z pôvodnej budovy s použitím uplatniteľnej vnútroštátnej alebo regionálnej metodiky merania, alternatívne s použitím vymedzenia „IPMS 1“ uvedeného v medzinárodných normách merania nehnuteľností.
- ⁽¹⁸⁾ Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- ⁽¹⁹⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „príprava na opätovné použitie“ sú činnosti zhodnocovania súvisiace s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobky alebo zložky výrobkov, ktoré sa stali odpadom, pripravujú, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania; To zahŕňa napríklad prípravu na opätovné použitie určitých častí budov, ako sú strešné prvky, okná, dvere, tehly, kamene alebo betónové prvky. Predpokladom prípravy na opätovné použitie prvkov budovy je zvyčajne selektívna demontáž budov alebo iných stavieb.
- ⁽²⁰⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na produkty, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely. Zahŕňa opätovné spracovanie organického materiálu, ale nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.
- ⁽²¹⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „spätne zasypávanie“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätne zasypávanie by mal nahradiť neodpadové materiály, mal by byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Mobilné aktíva – Železnice		
T18. Železničné koľajové vozidlá, koľajové vozidlá metra alebo električky s nulovými emisiami vrátane ich komponentov		
Nákup, prenájom a lízing železničných koľajových vozidiel, koľajových vozidiel metra alebo električiek vrátane komponentov takýchto vlakov, pokiaľ vlaky, lokomotívy, osobné alebo nákladné vozne majú nulové priame emisie CO ₂ z výfukových plynov	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
T19. Bimodálne koľajové vozidlá		
Nákup, prenájom, lízing a prevádzka vlakov, lokomotív a osobných alebo nákladných vozňov prevádzkovaných s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO ₂ na elektrifikovanej trati a s konvenčným motorom, ak takáto infraštruktúra nie je k dispozícii.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.
T20. Modernizované alebo dodatočne vybavené železničné koľajové vozidlá, koľajové vozidlá metra alebo električiek a súvisiace komponenty		
Činnosti zamerané na modernizáciu alebo vylepšenie železničných koľajových vozidiel, koľajových vozidiel metra alebo električiek – vrátane obstarávania komponentov umožňujúcich modernizáciu. Činnosti modernizácie môžu byť zamerané napríklad na: i) riadenie vlakov/signalizáciu alebo zníženie hluku; ii) iné účely, ktoré slúžia lepšej interoperabilite, ako je bezpečnosť, ochrana alebo efektívnosť (vrátane zvýšenia kapacity), alebo iii) environmentálne vlastnosti. V súlade s predpismi je aj modernizácia pomocou pohonného systému s nulovými emisiami.	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T21. Železničné alebo električkové koľajové vozidlá, ktoré nemajú nulové emisie alebo nie sú bimodálnymi lokomotívami		
Nákup alebo prenájom akéhokoľvek osobného alebo nákladného vlaku alebo električky s nenulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO ₂ , alebo ktoré nie sú bimodálne.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.
T22. Železničné koľajové vozidlá určené na prepravu a skladovanie fosílnych palív		
Vozidlá určené na prepravu a skladovanie fosílnych palív. „Určený“ je vybudovaný a získaný s výslovným zámerom prevažne prepravovať alebo uskladňovať fosílna palivá počas životného cyklu projektu.	Nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
Infraštruktúra – Železnice		
T23. Individuálna infraštruktúra pre železničnú verejnú dopravu		
— Elektrifikácia trate (napr. inštalácia trakčného vedenia), — Inštalácia infraštruktúry na dobíjanie elektrickej energie a vodíkových čerpacích staníc pre železničnú dopravu, — Digitálne vybavenie trate [napr. vybavenie Európskym systémom riadenia železničnej dopravy (ERTMS), nové rádiové systémy (napr. FRMCS), iné signalizačné a bezpečnostné systémy pre verejnú dopravu, digitalizácia dopravy, prioritizácia na svetelných signalizačných zariadeniach, pokročilé riadenie dopravy (napr. ATO), digitálna pripojiteľnosť založená na ERTMS a digitálnych automatických spriahadlách (DAC), pripojiteľnosť založená aspoň na 5G a satelitných a inerciálnych jednotkách pre geopozičné jednotky ERTMS], — Opatrenia týkajúce sa zmiernenia zmeny klímy a prispôsobenia sa tejto zmene na existujúcej infraštruktúre verejnej dopravy a železničnej infraštruktúre (napr. prechody bezpečné pre voľne žijúce živočíchy, odizolovanie pôdy, zabezpečenie odolnosti proti zmene klímy),	Dodržiavanie uplatniteľných právnych predpisov je dostatočné.	Neuplatňuje sa.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
— Výstavba alebo modernizácia zastávok verejnej dopravy, ktoré si nevyžadujú výstavbu budov (napr. električkové zastávky, železničné zastávky) ⁽¹⁾, — Zariadenia na zlepšenie dostupnosti osobnej dopravy (napr. nástupištia, výťahy alebo pohyblivé schody), — Cílená modernizácia existujúcej železničnej infraštruktúry, ktorá nemá vplyv na ďalší záber pôdy (napr. opatrenia na zvýšenie bezpečnosti železničných priecestí, opatrenia na zmiernenie hluku a vibrácií spôsobených železničnou dopravou vrátane protihlukových bariér).		
T24. Výstavba lineárnej infraštruktúry pre železničnú verejnú dopravu		
Výstavba nových fyzických „lineárnych“ stavieb a zariadení, ktoré sú usporiadané v súvislej, lineárnej konfigurácii a podporujú pohyb vozidiel verejnej dopravy po určenej trase. Patria sem tieto aktíva alebo činnosti: a) infraštruktúra a iné železničné subsystémy [ako sú vymedzené v bodoch 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.8 v prílohe II.2 k smernici (EÚ) 2016/797] ⁽²⁾; b) výstavba tunelov a mostov; c) vlečky; d) plánovanie, projektovanie, výstavba, inštalácia, modernizácia, vylepšenie, oprava, prevádzka, údržba a zmena účelu vybavenia, systémov a softvéru pre infraštruktúru a zariadenia určené na presun cestujúcich v rámci jednotlivých druhov dopravy a medzi nimi; e) iné servisné zariadenia železničnej dopravy ⁽³⁾; f) infraštruktúra a zariadenia určené na mestskú a prímestskú verejnú dopravu cestujúcich vrátane súvisiacich systémov návestenia pre systémy podzemných železníc, ako aj električkové a železničné systémy.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: a) identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti]; b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry. Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti. V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	Mala by sa zvážiť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽⁴⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňiam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväžila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác. Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/vichrica (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej vichrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/l'ad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vyliatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: - Infraštruktúra by mala, pokiaľ je to ekonomicky a technicky možné, dodržiavať hierarchiu zmierňovania prostredníctvom: - po prvé, minimalizácie záberov pôdy a jej využívania, straty mestskej zelene a zapečatenia pôdy v dôsledku návrhu projektu, napríklad uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov ^(?) pred zelenými lúkami ⁽⁶⁾, recykláciou pôdy a prírodnými riešeniami; - po druhé, prijatia zmierňujúcich vrátane napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, vrátane využívania pôvodných druhov, priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody a - po tretie, realizácie obnovy alebo kompenzačných opatrení na mieste s cieľom kompenzovať stratu zelených plôch a ekosystémových služieb. - Činnosť alebo aktívum, ktoré majú vplyv na oblasti sústavy Natura 2000, spoliehajúce sa na kompenzačné opatrenia v rámci rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS ⁽⁷⁾ (ďalej len „smernica o biotopoch“), môžu byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ za predpokladu, že dané kompenzačné opatrenia dosiahnu čistý rast biodiverzity ⁽⁸⁾, majú miestnu väzbu na projekt ⁽⁹⁾ a zahŕňajú spoľahlivé a transparentné systémy monitorovania ⁽¹⁰⁾.	BIODIVERZITA A OBNOVA EKOSYSTÉMU: V prípade 1. úradný dokument, napr. faktúra alebo osvedčenie, ktoré preukazujú, že boli vykonané zmierňujúce opatrenia. V prípade 2. povolenie založené na náležitom posúdení, v ktorom sú uvedené kompenzačné opatrenia, ktoré povedú k čistému rastu biodiverzity v tom istom biogeografickom regióne toho istého členského štátu, na základe stanovených metodík ⁽¹¹⁾ a transparentného plánu monitorovania.
T25. Modernizácia lineárnej infraštruktúry pre železničnú verejnú dopravu		
Modernizácia na zvýšenie rýchlosti, nápravového zaťaženia, rozchodu, zlepšenie konštrukcie koľajového lôžka a štrukturálne sanačné práce na mostoch a tuneloch s cieľom zachovať alebo obnoviť ich prevádzkyschopnosť a predĺžiť ich životnosť.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie (RCP 4,5) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti];	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry. Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväziť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽¹³⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva. Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväžila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác. Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vyliatie ľadovcového jazera,

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
		— súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy.
T26. Výstavba nelineárnej infraštruktúry pre železničnú verejnú dopravu		
Výstavba fyzických „nelineárnych“ stavieb a zariadení, ktoré sú usporiadané v nekontinuálnej alebo sieťovej konfigurácii a podporujú pohyb vozidiel verejnej dopravy po rôznych križujúcich sa trasách a v rámci rôznych spôsobov dopravy. Patria sem nové stanice metra alebo vlakové stanice a vlakové depá.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: a) identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5)) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti]; b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry. Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväziť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽¹³⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti. V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva. Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňiam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znížovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväzila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dokazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: Najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (hmotnosť v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES), sa pripraví na opätovné použitie ⁽¹⁴⁾ alebo sa recykluje ⁽¹⁵⁾. Spätné zasypávanie ⁽¹⁶⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu.	Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniac sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/ľad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vylatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy. PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: 1. Recyklovaný odpad: hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kg), 2. Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: i) doklady o doručení celkového množstva odpadu, ktorý bol dovezený do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kg) (t. j. recyklácia, skládkovanie atď.); ii) doklad o doručení kontajnerov (s uvedením ich objemu v m³) používaných na staveniskách; iii) odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: - Nová infraštruktúra by nemala byť postavená na týchto druhoch pozemkov: - pozemky vymedzené ako mokrade alebo rašeliniská bez ohľadu na to, či budú mať tento status aj po 1. januári 2025; - trvalé trávne porasty v lokalitách sústavy Natura 2000 v čase predloženia projektu; - pozemky zodpovedajúce vymedzeniu lesa ⁽¹⁷⁾. - Nová infraštruktúra by mala dodržiavať hierarchiu zmierňovania prostredníctvom: - po prvé, minimalizácie záberov pôdy a jej využívania, straty mestskej zelene a zapečatenia pôdy v dôsledku návrhu projektu, napríklad uprednostňovaním využívania opustených priemyselných pozemkov ⁽¹⁸⁾ pred zelenými lúkami ⁽¹⁹⁾, recykláciou pôdy a prírodnými riešeniami; - po druhé, prijatia zmierňujúcich opatrení, napríklad integrácia zelenej infraštruktúry, využívanie pôvodných druhov, priepustných materiálov alebo iných opatrení na zlepšenie infiltrácie vody a - po tretie, realizácie obnovy alebo kompenzačných opatrení na mieste s cieľom kompenzovať stratu zelených plôch a ekosystémových služieb.	OCHRANA A OBNOVA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOV: V prípade 1 a): Kritériá by sa mali interpretovať na základe dostupných dôkazov. To znamená, že ak neexistuje dôkaz o tom, že plocha bola vymedzená ako typ pozemku uvedený v kritériách, predpokladá sa, že prijímatelia spĺňajú kritériá. K dispozícii sú tieto dôkazy: - Informácie, ktoré musia členské štáty zozbierať do 1. januára 2025 v rámci svojich strategických plánov SPP. Tieto informácie sa týkajú aspoň mokradí a rašelinísk pokrytých poľnohospodárskymi plochami podporovanými v rámci SPP. - Prehliadač sústavy Natura 2000 a portál Grassland watch poskytujú podrobné informácie o troch kategóriách pôdy v oblastiach sústavy Natura 2000 v každom členskom štáte v rozlíšení 50 x 50 m. - Globálna databáza rašelinísk Centra rašelinísk v Greifswalde, ktorá poskytuje aj geopriestorové údaje o rašeliniskách v sieti 1 x 1 km. - Informácie o využívaní pôdy, ktoré musia členské štáty zozbierať do roku 2026 v rámci svojich povinností vyplývajúcich z nariadenia o využívaní pôdy, zmene využívania pôdy a lesnom hospodárstve, ktoré zahŕňajú rašeliniská a mokrade. Pokiaľ ide o 1.b), údaje z Európskeho informačného systému o lesoch (FISE) založené na vnútroštátnych vymedzeniach by sa akceptovali ako platný dôkaz, kým nebudú vo FISE k dispozícii štandardizované údaje o rozlohe lesov podľa zákona o monitorovaní lesov. V prípade 2. úradný dokument, napr. faktúra alebo osvedčenie, ktoré preukazujú, že boli vykonané zmierňujúce opatrenia.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
T27. Obnova nelineárnej infraštruktúry pre železničnú verejnú dopravu ⁽²⁰⁾		
Obnova alebo modernizácia „nelineárnej“ infraštruktúry železničnej verejnej dopravy, ako už bola vymedzená.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Potenciálne významné riziká pre činnosť/aktívum vyplývajúce z nebezpečenstiev súvisiacich s klímou (pozri „Klasifikácia nebezpečenstiev súvisiacich s klímou“ v ďalšom stĺpci) by mali byť: a) identifikované prostredníctvom primeraného posúdenia klimatických rizík [napr. uplatnením Technického usmernenia Komisie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (2021/C 373/01) s použitím reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie 4,5 (RCP 4,5)) ako východiskovej hodnoty na posúdenia založené na scenároch, alebo uplatnením miestnych a vnútroštátnych posúdení rizík – podľa vhodnosti]; b) znížené na úroveň, ktorú verejný obstarávateľ považuje za prijateľnú počas plánovanej fyzickej životnosti infraštruktúry. Realizácia fyzických a nefyzických opatrení na zníženie podstatných vplyvov [ako je uvedené v bode b)] by mala: i) zabezpečiť odolnosť infraštruktúry voči prijateľnej úrovni škôd v prípade predvídateľných klimatických rizík, ako sú napríklad povodne, a ii) byť začlenená do fáz návrhu a výstavby aktíva/činnosti. Mala by sa zväziť životaschopnosť „zelených“ alebo „prírodných“ riešení v porovnaní so „sivými“ opatreniami ⁽²¹⁾ na riešenie adaptácie. Činnosť by nemala zvyšovať riziká nepriaznivého vplyvu klímy na iných ľudí, prírodu a majetok alebo brániť adaptácii v iných oblastiach.	ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY: Posúdenie klimatických rizík je charakteristické týmto: — zohľadňuje súčasnú premenlivosť počasia aj budúce zmeny klímy vrátane neistoty, — je založené na spoľahlivej analýze dostupných klimatických údajov a prognóz v celom rade budúcich scenárov, pričom RCP4.5 sa považuje za základný výsledok a nepriaznivejšie scenáre sa používajú v záťažových testoch na určenie úrovne prijateľných rizík, — je v súlade s očakávanou životnosťou činnosti. V miestnom alebo vnútroštátnom posúdení rizík sa identifikujú nebezpečenstvá súvisiace s klímou, ktoré môžu spôsobiť významné riziká pre činnosť/aktívum v danej lokalite počas plánovanej fyzickej životnosti činnosti/aktíva. Nové činnosti by sa v zásade nemali vykonávať na území, ktoré je označené ako územie s významným rizikom povodní (ako je uvedené na mapách povodňového ohrozenia a povodňového rizika vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi alebo v národných, regionálnych alebo miestnych územných plánoch), pokiaľ činnosť nezahŕňa alebo nie je sprevádzaná opatreniami na zabezpečenie odolnosti voči povodňam, ktorými sa: i) zabezpečí úroveň zvyškového rizika prijateľná pre verejného obstarávateľa a ii) splnia sa ostatné príslušné požiadavky kritérií. Dôkazy by mali preukazovať, že prístup k znižovaniu klimatických rizík na prijateľnú úroveň je zakotvený v návrhu činnosti/aktíva. Mali by tiež ukázať, ako sa zväzila životaschopnosť riešení založených na prírode. Okrem toho by sa malo preukázať, že adaptačné opatrenia sa budú realizovať počas fáz výstavby a dokončia sa do konca stavebných prác.

Činnosti a aktíva	Kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ (a sprievodné opatrenia, ak sú relevantné)	Dôkazy na preukázanie súladu s kritériami zásady „výrazne nenarušiť“
	PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: Najmenej 70 % stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný a ktorý vznikol na stavenisku (hmotnosť v kilogramoch), s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES), sa pripraví na opätovné použitie ⁽²³⁾ alebo sa recykluje ⁽²³⁾. Spätné zasypávanie ⁽²⁴⁾ sa nepovažuje za prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu.	Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev — súvisiace s teplotou: meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda), teplotný stres, variabilita teplôt, horúčavy, roztápanie permafrostu, studená vlna/mráz, — súvisiace s vetrom: cyklón, hurikán, tajfún, tornádo, búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice), — súvisiace s vodou: meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad), zrážky alebo hydrologická variabilita, okysľovanie oceánov, stúpanie morskej hladiny, prienik slanej vody, sucho, povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou), vylatie ľadovcového jazera, — súvisiace s pevnou hmotou: pobrežná erózia, degradácia pôdy, erózia pôdy, soliflukcia, zosuv pôdy, lavína, sadanie pôdy. PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO: 1. Recyklovaný odpad: hmotnostný lístok pre odpad privezený do zariadenia na recykláciu odpadu (v kg), 2. Celkový (nie nebezpečný) odpad, ktorý vznikol na mieste: odhad celkového množstva vzniknutého odpadu sa interpretuje na základe dostupných dôkazov. Jedným z dôkazom môže byť napríklad: i) doklady o doručení celkového množstva odpadu, ktorý bol dovezený do rôznych zariadení na nakladanie s odpadom (v kg) (t. j. recyklácia, skládkovanie atď.); ii) doklad o doručení kontajnerov (s uvedením ich objemu v m³) používaných na staveniskách; iii) odhad celkového množstva vzniknutého odpadu na základe auditu pred demoláciou.

⁽¹⁾ „Zastávka“ je určené miesto na ceste alebo železničnej trati, kde vozidlo verejnej dopravy zastaví, aby uľahčilo nástup a výstup cestujúcich. Na rozdiel od staníc alebo terminálov nemajú zastávky rozsiahle vybavenie, nezahŕňajú nehnuteľnosti ani si nevyžadujú rozsiahle stavebné práce a zvyčajne ich tvorí len základné nástupište alebo zastávkový označník.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/797/oj>).

⁽³⁾ V súlade s článkom 3 bodom 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 34/2012/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor, (Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/34/oj>).

- (⁴) Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- (⁵) Pozemok v mestskej oblasti, na ktorom sa v minulosti uskutočnil rozvoj, ako je vymedzený v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- (⁶) Pozemok, na ktorom sa predtým neuskutočnil žiadny mestský rozvoj; zvyčajne sa chápe ako okrajová časť existujúcej zastavanej oblasti, ako je vymedzené v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- (⁷) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>). Ďalšie špecifikácie týkajúce sa výkladu článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch sú uvedené v oznámení Komisie „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 – Metodické usmernenia“ týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch, (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- (⁸) Merateľný pozitívny vplyv („čistý rast“) na biodiverzitu v porovnaní so situáciou pred realizáciou projektu. Konkrétne kompenzačné pomery pre každý projekt sa stanovujú „individuálne“ podľa oznámenia Komisie „Posudzovanie plánov a projektov v súvislosti s lokalitami sústavy Natura 2000 Metodické usmernenia“ týkajúce sa ustanovení článku 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43/EHS o biotopoch (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- (⁹) Územie vybrané na kompenzáciu sa musí nachádzať v rovnakom biogeografickom regióne (pre lokality označené ako chránené podľa smernice o biotopoch) alebo v rovnakom pásme, na migračnej trase alebo v oblasti prezimovania druhov vtákov (t. j. lokality označené ako chránené podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva) v príslušnom členskom štáte. Hospodárske subjekty nemôžu prispievať do súhrnného kompenzačného fondu, z ktorého by sa nezabezpečili konkrétne, účinné a merateľné opatrenia týkajúce sa dotknutého biogeografického regiónu.
- (¹⁰) Na vykonávanie kompenzačných opatrení by mali dohliadať vyšskolení vedeckí pracovníci na základe metodiky posúdenia pokroku a výsledkov, o ktorej by mala byť verejnosť a príslušné orgány otvorene informované. Monitorovanie by malo prebiehať počas celého trvania projektu.
- (¹¹) Existuje niekoľko metodík na posúdenie vplyvu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na biodiverzitu. Žiadatelia môžu použiť jednu z týchto metodík na preukázanie, že sa dosiahol čistý rast biodiverzity: zákonná metrika biodiverzity, kalkulátor čistého rastu biodiverzity, hodnotenie biotopov/Biotopové body (BkompV). Iné: Projekty ako MERCLE spoločnosti Onema/Centra pre funkčnú a evolučnú ekológiu, EcoVal spoločnosti Battelle, Eco-points, kalkulačka zmeny ekologickej hodnoty BREEAM, STAR únie IUCN (metrika znižovania ohrozenia druhov a ich obnovy) alebo normatívna metrika biodiverzity spoločnosti Ecometrica. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kompenzačných opatrení sú uvedené v metodickom usmernení k článku 6 ods. 3 a ods. 4 smernice o biotopoch 92/43/EHS C(2021) 6913 final (oddiel 3.3.3), (Ú. v. EÚ C 437, 28.10.2021, s. 1).
- (¹²) Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- (¹³) Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie území, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- (¹⁴) Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „príprava na opätovné použitie“ sú činnosti zhodnocovania súvisiace s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobky alebo zložky výrobkov, ktoré sa stali odpadom, pripravujú, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania; To zahŕňa napríklad prípravu na opätovné použitie určitých častí budov, ako sú strešné prvky, okná, dvere, tehly, kamene alebo betónové prvky. Predpokladom prípravy na opätovné použitie prvkov budovy je zvyčajne selektívna demontáž budov alebo iných stavieb.
- (¹⁵) Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na produkty, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely. Zahŕňa opätovné spracovanie organického materiálu, ale nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.
- (¹⁶) Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „spätné zasypávanie“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätné zasypávanie by mal nahradiť neodpadové materiály, mal by byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.
- (¹⁷) „les“ je pozemok s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a korunovým zápojom viac ako 10 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty *in situ*, s výnimkou pozemkov, ktoré sa využívajú prevažne na poľnohospodárske účely alebo ako pozemky v zastavanom území. Zahŕňa plochy so stromami vrátane skupín rastúcich stromov z prirodzeného zmladenia alebo plochu so stromami z umelej obnovy, ktoré ešte musia dosiahnuť minimálne hodnoty korunového zápoja alebo rovnocenný stupeň zakmenenia alebo minimálnu výšku stromov, vrátane akejkoľvek plochy, ktorá zvyčajne tvorí súčasť plochy lesa, ale na ktorej dočasne nie sú nijaké stromy v dôsledku ľudského zásahu, ako napríklad ťažby, alebo v dôsledku prírodných príčin, o ktorej sa však predpokladá, že sa znovu stane lesom.

- ⁽¹⁸⁾ Pozemok v mestskej oblasti, na ktorom sa v minulosti uskutočnil rozvoj, ako je vymedzený v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽¹⁹⁾ Pozemok, na ktorom sa predtým neuskutočnil žiadny mestský rozvoj; zvyčajne sa chápe ako okrajová časť existujúcej zastavanej oblasti, ako je vymedzené v slovníku Európskej environmentálnej agentúry.
- ⁽²⁰⁾ Obnova znamená, že sa zachová aspoň 50 % existujúcej budovy. Toto množstvo sa vypočíta na základe hrubej vonkajšej podlahovej plochy zachovanej z pôvodnej budovy s použitím uplatniteľnej vnútroštátnej alebo regionálnej metodiky merania, alternatívne s použitím vymedzenia „IPMS 1“ uvedeného v medzinárodných normách merania nehnuteľností.
- ⁽²¹⁾ Sivé opatrenia sa týkajú technologických a technických riešení na zlepšenie adaptácie územia, infraštruktúr a ľudí. Zelené opatrenia sú založené na ekosystémových (alebo prírodných) prístupoch a využívajú viaceré funkcie, ktoré poskytujú prírodné ekosystémy na zlepšenie odolnosti a adaptačnej kapacity. Viac informácií nájdete v oznámení Komisie — Technické usmernenie k zabezpečeniu odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v období 2021 – 2027 (Ú. v. EÚ C 373, 16.9.2021, s. 1), poznámka pod čiarou 83.
- ⁽²²⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „príprava na opätovné použitie“ sú činnosti zhodnocovania súvisiace s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobky alebo zložky výrobkov, ktoré sa stali odpadom, pripravujú, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania; To zahŕňa napríklad prípravu na opätovné použitie určitých častí budov, ako sú strešné prvky, okná, dvere, tehly, kamene alebo betónové prvky. Predpokladom prípravy na opätovné použitie prvkov budovy je zvyčajne selektívna demontáž budov alebo iných stavieb.
- ⁽²³⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na produkty, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely. Zahŕňa opätovné spracovanie organického materiálu, ale nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.
- ⁽²⁴⁾ Ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>): „spätne zasypávanie“ je akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätne zasypávanie by mal nahradiť neodpadové materiály, mal by byť vhodný na uvedené účely a použitý iba v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.